

EBA/GL/2022/14

20 oktoober 2022

Direktiivi 2013/36/EL artikli 84 lõike 6 alusel väljastatud suunised,

millega määratakse kindlaks kriteeriumid
intressimäärade võimalikust
muutumisest tulenevate riskide
kindlakstegemiseks, hindamiseks,
juhtimiseks ja maandamiseks ning
krediidiasutuste ja investeerimisühingute
kauplemisportfelliväliste tegevuste
krediidimarginaali riski hindamiseks ja
jälgimiseks

Lühendid

ALCO	varade ja kohustuste juhtimise komitee
ALM	varade ja kohustuste juhtimine
BCBS	Baseli pangajärelevalve komitee
BSG	pangandussektori sidusrühmade kogu
CET1	esimese taseme põhiomavahendid
CRD	kapitalinõuete direktiiv (direktiiv 2013/36/EL)
CRR	kapitalinõuete määrus (määrus (EL) nr 575/2013)
CSRBB	pangaportfelligist tulenev krediidimarginaali risk (mida kapitalinõuete direktiivis nimetatakse kauplemisportfelligivälisest tegevusest tulenevaks krediidimarginaali riskiks)
delegeeritud määrus likviidsuskattekindaja kohta	delegeeritud määrus (EL) 2015/61
EaR	ohustatud tulu
EBA	Euroopa Pangandusjärelevalve
EV	majanduslik väärtus
EVaR	ohustatud majanduslik väärtus
EVE	omakapitali majanduslik väärtus
FVOCI	õiglane väärtus muu koondkasumi kaudu
ICAAP	sisekapitali adekvaatsuse hindamine
IFRS 9	rahvusvaheline finantsaruandlusstandard 9 – finantsinstrumendid
IMS	sisemine mõõtmisüsteem
IR	intressimäär
IRRBB	pangaportfelligist tulenev intressirisk (mida kapitalinõuete direktiivis nimetatakse kauplemisportfelligivälisest tegevusest tulenevaks intressiriskiks)
IT	infotehnoloogia
MIS	juhtimisinfosüsteem
NII	netointressitulu
NMD	tähtajata hoius
NPE	viivisnõue
P&L	kasum ja kahjum

QIS

kvantitatiivne mõju-uuring

SREP

järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess

1. Vastavus- ja aruandluskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 alusel peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused, kelle suhtes suuniseid kohaldatakse, peaksid neid järgima, kaasates need sobival viisil oma tavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalveprotsesse), ka siis, kui suunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le kuupäevaks 02.05.2023, kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleb saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2022/14. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu ja kohaldamisala

5. Käesolevates suunistes täpsustatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 84 lõikega 6 järgmist:
- (a) Kriteeriumid kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski kindlakstegemiseks, juhtimiseks ja maandamiseks krediidiasutuste ja investeerimisühingute poolt, kui nad rakendavad kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski hindamiseks sisesüsteeme või kasutavad selleks standardmeetodit või lihtsustatud standardmeetodit.
 - (b) Hindamiskriteeriumid – kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine, kui krediidiasutus või investeerimisühing rakendab selleks sisesüsteeme.
 - (c) Kriteeriumid, mille alusel krediidiasutuste või investeerimisühingute sisesüsteemid hindavad ja jälgivad kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevat krediidimarginaali riski.
 - (d) Kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millised krediidiasutuste ja investeerimisühingute rakendatavad kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski sisesüsteemid ei ole direktiivi 2013/36/EL artikli 84 lõike 3 kohaldamisel rahuldavad.

Adressaadid

6. Käesolevad suunised on suunatud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktis i osutatud pädevatele asutustele ning selle määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud finantseerimisasutustele, mis on ühtlasi krediidiasutused ja investeerimisühingud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktile 3.

Mõisted

7. Kui ei ole teisiti määratud, siis on kõigil direktiivis 2013/36/EL² ja määruuses (EL) nr 575/2013³ kasutatud ja määratletud mõistetel käesolevates suunistes sama tähendus. Lisaks kasutatakse käesolevates suunistes järgmisi mõisteid:

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (1) – ELT L 176, 27.6.2013.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta – ELT L 176, 27.6.2013.

Kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenev intressirisk	Praegune ja prognoositav negatiivse mõju risk krediidasutuse või investeerimisühingu omakapitali majanduslikule väärtusele või krediidasutuse või investeerimisühingu netointressitulule, mis võtab vajaduse korral arvesse turuväärtuse muutusi ja mis tuleneb intressimäärade ebasoodsatest muutustest, mis mõjutavad intressimääratundlikke instrumente, sh intressilõhe risk, alusrisk ja optsoonirisk.
Intressimääratundlikud instrumendid	Intressimääratundlikud pangaportfelli varad, kohustused ja bilansivälised elemendid, v.a esimese taseme põhiomavahenditest maha arvatavad varad, nt pangaportfelli kuuluv kinnisvara, immateriaalne vara või omakapitalipositsioonid.
Krediidimarginaali riski suhtes tundlikud instrumendid	Krediidimarginaali riski suhtes tundlikud pangaportfelli varad, kohustused ja bilansivälised elemendid, v.a esimese taseme põhiomavahenditest maha arvatavad varad, nt pangaportfelli kuuluv kinnisvara, immateriaalne vara või omakapitalipositsioonid.
Intressilõhe risk	Intressimääratundlike instrumentide tähtajalisest struktuurist tulenev risk, mis tekib nende intressimääramuutuste erinevast ajastusest, hõlmates intressimäärade tähtajalise struktuuri muutuseid ühtlaselt kogu tulukõvera ulatuses (paralleelrisk) või diferentseeritult perioodide kaupa (mitteparalleelne risk).
Alusrisk	Sarnaste lõpptähtaegadega, kuid erinevate intressimääraindeksite alusel hinnatud intressimääratundlike instrumentide intressimäärade suhteliste muutuste mõjust tulenev risk. Alusrisk tuleneb ebatäiuslikust korrelatsioonist teenitud ja makstud intressimäärade kohandamisel erinevate intressimääratundlike instrumentide puhul, mille intressimäärade muutumise omadused on muus osas sarnased.
Optsoonirisk	(Kaudsetest ja otsestest) optsoonidest tulenev risk, kui finantseerimisasutus või selle klient saab muuta oma rahavoogude suurust või ajastust, nimelt risk, mis tuleneb intressimääratundlikest instrumentidest juhul, kui hoidja realiseerib peaaegu kindlasti optiooni, kui see on tema rahalistes huvides (kaudsed või otsesed automaatsed optioonid),

	<p>ning risk, mis tuleneb kaudselt või intressimääratundlike instrumentide tingimustes sisalduvast paindlikkusest, mille tõttu võivad intressimäärade muutused põhjustada kliendi käitumise muutumist (kaudne käitumuslik optsioonirisk).</p>
Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev krediitdimarginaali risk	<p>Risk, mis tuleneb krediidiriski, likviidsuse ja potentsiaalselt muude krediidiriskiga instrumentide turuhindade muutustest, mida ei hõlma mõni muu kehtiv usaldatavusraamistik, nagu kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev intressirisk või eeldatav krediidirisk/makseviivituse risk.</p> <p>Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev krediitdimarginaali risk kajastab riski, mis tuleneb instrumendi muutuvast hinnavahest, eeldades samal tasemel krediitdivõimelisust, st kuidas krediitdimarginaalid teatava reitingu/makseviivituse tõenäosuse piires liiguvad.</p>
Netointressitulu näitajad	<p>Eeldatava tulevase kasumlikkuse muutused teataval ajavahemikul, mis tulenevad Intressimäärade muutustest kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski korral või krediitdimarginaali muutustest kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski korral. See hõlmab intressitulu ja intressikulu.</p>
Netointressitulu näitajad ja turuväärtuse muutused	<p>Netointressitulu näitajad pärast instrumentide turuväärtuse muutuste arvestamist / arvessevõtmist sõltuvalt arvestuslikust käsitlesest kas õiglase väärtuse näitajate või nGAAPi kaudu.</p>
Majandusliku väärtuse näitajad	<p>Intressitundlike instrumentide nüüdispuhasväärtuse muutused nende järelejäänud tähtaja jooksul, mis tulenevad intressimäärade muutustest kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski korral või krediitdimarginaali riski muutuste suhtes tundlike instrumentide nüüdispuhasväärtuse muutused nende järelejäänud tähtaja jooksul, mis tulenevad krediitdimarginaali riski muutustest kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski korral. Majandusliku väärtuse näitajad kajastavad väärtuse muutusi intressimääratundlike instrumentide järelejäänud tähtaja jooksul</p>

	<p>kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski korral või krediitdimarginaali riski suhtes tundlike instrumentide väärtuse muutusi kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski korral, st kuni kõik positsioonid on ära langenud.</p>
Omakapitali majandusliku väärtuse näitajad	Majandusliku väärtuse näitaja erivorm, mille puhul omakapital jäetakse rahavoogudest välja.
Tingimuslik rahavoogude mudelite koostamine	Rahavoogude mudelite koostamine eeldusel, et rahavoogude ajastamine või suurus sõltub konkreetsest intressimäära stsenaariumist.
Tingimusteta rahavoogude mudelite koostamine	Rahavoogude mudelite koostamine eeldusel, et rahavoogude ajastamine ja suurus ei sõltu konkreetsest intressimäära stsenaariumist.
Äravooluma bilanss	Bilanss, mis sisaldab bilanssiseseid ja -väliseid positsioone ja milles olemasolevad kauplemisportfelli välised positsioonid amortiseeruvad ning neid ei asendata uue äritegevusega.
Dünaamiline bilanss	Bilanss, mis sisaldab bilanssiseseid ja -väliseid positsioone ning tulevase äritegevuse ootusi, mida on asjakohase stsenaariumi alusel järjekindlalt kohandatud.
Staatiline bilanss	Bilanss, mis sisaldab bilanssiseseid ja -väliseid positsioone, mille kogumahtu ja koosseisu säilitatakse aeguvate või ümberhinnatavate rahavoogude asendamisel uute rahavoogudega, millel on summa, ümberhindamise meetodi ja hinnavahekomponentide poolest võrreldavad omadused.
Jaenõuded	Füüsiline isik või VKE, kui VKE kvalifitseeruks krediitiriski standardmeetodi või sisereitingute meetodi kohaselt jaenõuete riskipositsiooni klassi, või äriühing, millele saab kohaldada määruse (EL) nr 575/2013 artikli 153 lõikes 4 sätestatud käsitlust ja kui VKE või äriühingu koguhoiused grupi tasandil ei ületa ühte miljonit eurot.
Arveldushoiused ja -kontod	<p>Arveldushoiused ja -kontod on jaehoiused, millega tehakse regulaarseid tehinguid (nt kui palka krediteeritakse regulaarselt), või jaehoiused, mis ei kanna intressi isegi kõrge intressimääraga keskkonnas.</p> <p>Muid jaehoiuseid käsitatakse mitteamvelduskontol hoitavana.</p>
Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajad	Majandusliku väärtuse näitajad ja netointressitulu näitajad pluss turuväärtuse

	muutused, mida kohaldatakse seoses tundlikkusega intressimäärade muutuste suhtes.
Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski näitajad	Majandusliku väärtuse näitajad ja netointressitulu näitajad pluss turuväärtuse muutused, mida kohaldatakse seoses tundlikkusega turu krediidi-/likviidsusmarginaalide muutuste suhtes.

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

8. Suuniseid kohaldatakse alates 30. juunist 2023, v.a jaotised 4.5 ja 4.6, mida kohaldatakse alates 31. detsembrist 2023.

Kehtetuks tunnistamine

9. Suunised kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise kohta (EBA/GL/2018/02) ⁴ tunnistatakse kehtetuks alates käesolevate suuniste kohaldamise kuupäevast.

⁴ Vt siin.

4. Suunised kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise ning krediimarginaali riski hindamise ja järelevalve kohta

4.1 Üldsätted

4.1.1 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevad intressirisk ja krediimarginaali risk

(i) Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev intressirisk

10. Finantseerimisasutused peaksid käsitlema kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevat intressiriski olulise riskina ning hindama seda oma riskijuhtimisprotsessides ja sisemise kapitali hindamise protsessides alati terviklikult, otseselt ja põhjalikult.

11. Finantseerimisasutused peaksid kindlaks tegema oma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonid ning tagama selle riski nõuetekohase mõõtmise, jälgimise ja kontrolli. Finantseerimisasutused peaksid oma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski riskipositsioonidest tulenevaid riske juhtima ja vajaduse korral maandama riske, mis mõjutavad nii nende majanduslikku väärtust kui ka netointressitulu näitajaid ja turuväärtuse muutusi.

(ii) Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev krediimarginaali risk

12. Finantseerimisasutused peaksid hindama ja jälgima kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevat krediimarginaali riski olulise riskina ning hindama seda oma riskijuhtimisprotsessides ja sisemise kapitali hindamise protsessides alati otseselt ja põhjalikult.

13. Finantseerimisasutused peaksid kindlaks tegema oma riskipositsioonid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediimarginaali riski suhtes ning tagama, et neid hinnatakse, jälgitakse ja kontrollitakse nii majandusliku väärtuse kui ka netointressitulu näitajate ja turuväärtuse muutuste alusel.

(iii) Netointressitulu näitaja ja turuväärtuse muutused

14. Käesolevate suuniste kohaldamisel tuleks netointressitulu, mille alusel intressimäär või krediimarginaali riski muutuste mõju arvutatakse, kindlaks määrata intressitulu ja -kulu alusel. Selleks peaksid finantseerimisasutused võtma olenevalt arvestuslikust käsitlusest (õiglane väärtus / nGAAP) arvesse ka instrumentide turuväärtuse muutusi, mis on esitatud kas

kasumiaruandes või otse omakapitalis (nt muu koondkasumi kaudu). Finantseerimisasutused peaksid võtma arvesse intressimäära või krediidimarginaali liikumisest tulenevat kasumit ja kahjumit ning kapitali kasvu või kahanemist lühiajalises ja keskmise pikkusega perspektiivis.

15. Netointressitulu muutus peaks olema tegevuse jätkuvuse seisukohast šoki- või stressistsenaariumi kohaselt eeldatava netointressitulu ja tavastsenaariumi kohaselt eeldatava netointressitulu vahe.⁵ Instrumentide turuväärtuse muutus (õiglane väärtus / nGAAP) peaks olema tegevuse jätkuvuse seisukohast šoki- või stressistsenaariumi kohaselt eeldatava turuväärtuse ja hinnatava perioodi lõpus tavastsenaariumi kohaselt eeldatava turuväärtuse vahe.

4.1.2 Muud aspektid, proportsionaalsus

16. Finantseerimisasutused peaksid suuniste rakendamisel määrama oma jooksva ja tulevase avatuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale intressiriskile ja krediidimarginaali riskile kindlaks proportsionaalselt, sõltuvalt pangaportfellis hoitavate positsioonide suuruselt, keerukusest ja riskantsusest, võttes arvesse oma ärimudelit, strateegiaid ja ärikeskkonda, milles nad tegutsevad või kavatsevad tegutsema hakata.

17. Lähtudes hinnangust oma olemasolevale ja tulevasele riskipositsioonile kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski ja krediidimarginaali riski suhtes, peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse elemente ja ootusi, mis on esitatud suuniste punktis 4.1 ning kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski kindlakstegemist, arvutamist ja jaotamist käsitlevates jagudes (punkt 4.2.2), kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski ja krediidimarginaali riski juhtimisstrateegiat (punktid 4.2.3 ja 4.5.2), kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmist sisemise mõõtmisüsteemiga (punkt 4.3) ja kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski jälgimist (punkt 4.6), ning rakendama neid viisil, mis on vastavuses olemasolevate ja tulevaste riskipositsioonidega kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski ja krediidimarginaali riski suhtes.

18. Peale kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale intressiriskile jooksva ja tulevase avatuse hindamist peaksid finantseerimisasutused kaaluma käesolevaid suuniseid rakendades oma üldist keerukuse astet ja sisemisi riskijuhtimismeetodeid, tagamaks, et nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise meetodid, protsessid ja süsteemid oleksid kooskõlas nende üldise riskijuhtimismeetodiga ning teiste riskide juhtimisel rakendatavate konkreetsete meetodite, protsesside ja süsteemidega.

⁵ Omakapitali majandusliku väärtuse seisukohast peaks omakapitali majandusliku väärtuse muutus olema šoki- või stressistsenaariumi kohaselt eeldatava omakapitali majandusliku väärtuse ja tavastsenaariumi kohaselt eeldatava omakapitali majandusliku väärtuse vahe.

4.2 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski kindlakstegemine ja juhtimine

4.2.1 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski ulatus

19. Finantseerimisasutused peaksid võtma kauplemisportfelli välise intressiriskiga seotud riskipositsioonide hindamisel ja juhtimisel arvesse kõiki pangaportfelli intressimäära tundlikke instrumente, sealhulgas varasid, kohustusi, intressimäära tuletisinstrumente, intressimääraga mitteseotud tuletisinstrumente, mis viitavad intressimäärale ja muudele bilansiväliste kirjetele (näiteks laenukohustused).
20. Finantseerimisasutused peaksid käsutama viivisnõudeid⁶ (millest on maha arvestatud allahindlused) intressimääratundlike instrumentidena ning kajastama oodatavaid rahavoogusid ja nende ajastust.
21. Ilma et see piiraks punkti 10 kohaldamist, võetakse arvesse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 94 lõikes 1 määratletud väikest kauplemisportfelliga seotud tegevust, v.a juhul, kui selle intressirisk on hõlmatud muu riskinäitajaga.

4.2.2 Kapitali identifitseerimine, arvutamine ja allokeerimine kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski korral

22. Sisemise kapitali summade, liikide ja koosseisu hindamisel vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 73 peaksid finantseerimisasutused sisemise kapitali üldises hinnangus kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski osa kindlaksmääramisel tuginema finantseerimisasutuse sisemise mõõtmissüsteemi väljunditele, võttes arvesse põhieeldusi ja riskipiiranguid. Kapitali üldine tase peaks olema vastavuses nii finantseerimisasutuse tegeliku mõõdetud riskitaseme (sisaldab kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevat intressiriski) kui ka tema riskivalmidusega ning olema tema sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) aruandes nõuetekohaselt dokumenteeritud.
23. Finantseerimisasutus peaks näitama, et tema sisemine kapital on kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski tasemele vastav, võttes arvesse asutuse majandusliku väärtuse muutuste mõju sisemisele kapitalile ja tulevase puhta intressitulu, millele lisanduvad intressimäärade muutustest tulenevad turuväärtuse muutused. Finantseerimisasutused peaksid sisemise kapitali kindlaksmääramisel hindama kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski riskinäitajaid, tagades eelkõige, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajad hõlmaksid riski üksteist täiendaval viisil (nt võttes arvesse kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevat intressiriski erinevatel ajavahemikel). Eeldatakse, et finantseerimisasutused ei arvesta oma sisemist kapitali ja netointressitulu näitajaid ning turuväärtuse muutusi kahekordselt, kuid sisemise kapitali paigutamismetoodikas tuleks siiski arvesse võtta nii kauplemisportfelli välisest tegevusest

⁶ Määruse (EL) 680/2014 V lisas määratletud viivisnõuded.

tuleneva intressiriski näitajaid kui ka selgelt hinnata nende võimalikku mõju sisemisele kapitalile.

24. Asutused peaksid võtma oma ICAAP analüüsis kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski katteks vajaliku kapitalikoguse kindlaksmääramisel arvesse järgmist:

- (a) intressimäära ebasoodsast liikumisest tulenevate majanduslikule väärtusele avalduvate riskide jaoks hoitud sisemine kapital ja
- (b) sisemise kapitali vajadused, mis tulenevad intressimäära muutuste mõjust tuleviku netointressitulule ja turuväärtuse muutusele, ja sellest tulenev mõju sisemise kapitali puhvri tasemetele.

25. Finantseerimisasutused ei tohiks tugineda kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seoses ainult järelevalvealastele kapitali adekvaatsuse hinnangutele ega järelevalvealase võõrväärtustesti tulemusele, vaid peaksid töötama välja ja võtma kasutusele oma kapitali allokeerimise meetodi, lähtudes enda riskivalmidusest, riski tasemest ja riskijuhtimise põhimõtetest. Finantseerimisasutused peaksid sobivat kapitalitaset kindlaks määrates arvestama nii vajaliku kapitali kogust kui ka kvaliteeti.

26. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jaoks vajaliku kapitali adekvaatsuse hindamisel tuleks võtta arvesse järgmist:

- (a) kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski positsioonide sisepiirangute suurus ja lõpptähtaeg ning kas need piirangud on kapitali arvestamise hetkel ära kasutatud;
- (b) selliste avatud positsioonide riskimaandamise oodatav kulu, mille eesmärk on saada kasu intressimäärade tulevase tasemega seotud sisemistest ootustest;
- (c) kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski sisemeetmete tundlikkus mudelite põhiliste või ebatäiuslike eelduste suhtes;
- (d) šoki- ja stressistsenaariumide mõju teistsuguste intressimääraindeksite alusel kujundatud hinnaga positsioonidele (alusrisk);
- (e) eri valuutades olevate ebakõladega positsioonide mõju majanduslikule väärtusele ja netointressitulule, pluss nende turuväärtuse muutused;
- (f) varjatud kasumi ja kahjumi mõju;
- (g) üldise konsolideeritud kapitali adekvaatsuse ja samuti riskide põhine kapitali allokeerimine kontserni järelevalvealasesse konsolideerimisringi kuuluvatele juriidilistele isikutele;
- (h) alusvaraga seotud riskitegurid ja
- (i) asjaolud, mil risk võib realiseeruda.

27. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jaoks vajaliku kapitali adekvaatsuse väljundeid tuleks võtta arvesse asutuse ICAAP protsessis ning see peaks kajastuma äriiiridega seotud kapitali adekvaatsuse hindamistes.
28. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jaoks hoitava sisemise kapitali summa kalibreerimiseks peaksid finantseerimisasutused kasutama oma riskiprofiilile kohandatud mõõtmisüsteeme ning erinevaid intressimäära šoki- ja stressistsenaariumeid, et kvantifitseerida sellise intressiriski mõju potentsiaalset ulatust ebasoodsates tingimustes.
29. Sisemise kapitali mudeleid kasutavad finantseerimisasutused peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jaoks allokeeritavat sisemist kapitali võetakse üldise sisemise kapitali allokeerimisel nõuetekohaselt arvesse ning et diversifitseerimise eeldused dokumenteeritakse ja nende usaldusväärsust ja stabiilsust kontrollitakse konkreetse asutuse olukorrale ja tegutsemisturgudele sobivate ajalooliste andmete alusel. Sisemise kapitali kulud võib allokeerida tagasi äriüksustele ja toodetele, tagamaks, et aluseks olevate äriüksuste või toodete juhtimise eest vastutavad isikud mõistavad nende täielikke kulusid.
30. Kui kaalutakse, kas lähtuvalt kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõjust netointressitulule ja turuväärtuse muutustele tuleks sisemist kapitali allokeerida, peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse järgmist:
- (a) netointressitulu suhteline tähtsus võrreldes kogu netotuluga ja seega netointressitulu oluliste muutuste mõju aastate lõikes;
 - (b) erinevate stsenaariumide raames saadava netointressitulu tegelikud tasemed (s.o kas marginaalid on piisavalt suured, et katta intressimäära positsioonidest ja kohustuste kulu muutustest tulenev volatiilsus);
 - (c) stressitingimustest või turukeskkonna pikaajalistest muutustest põhjustatud tegeliku kahju tekke võimalus, kui näiteks netointressitulu näitaja ja turuväärtuse muutuste stabiliseerimise otstarbel võib osutada vajalikuks pikaajaliste investeringutena kavandatud positsioonide likvideerimine;
 - (d) intressimääratundlike instrumentide (sh intressimäära tuletisinstrumentide) suhteline tähtsus pangaportfellis koos potentsiaalse mõjuga, mis on esitatud kas kasumiaruandes või vahetult omakapitalis (nt muu koondkasumi kaudu), ja
 - (e) netointressitulu näitajate kõikumine ja turuväärtuse muutused, netointressitulu meetmete tugevus ja stabiilsus ja turuväärtuse muutused ning tavapärase äritegevuse loomiseks ja säilitamiseks vajaliku tulu tase. Finantseerimisasutused, millel on kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski kõrge tase, mis võiks usutavates turustsenaariumides põhjustada kahjumeid tavapärase dividendijaotuse piiramise või äritegevuse vähenemise näol, peaksid tagama, et neil on selliste stsenaariumide kahjuliku mõju korvamiseks piisavalt kapitali.

31. Finantseerimisasutused peaksid kaaluma sisekapitalipuhvri kohandamist, kui nende stressitestide tulemused näitavad väiksema netointressitulu näitajate ja turuväärtuse muutuste (ja seega väiksema kapitalitootmise võime) võimalust stressistsenaariumides.

4.2.3 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise strateegia

32. Finantseerimisasutuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski strateegia, sealhulgas riskivalmidus ja -maandamine peaks olema osa üldisest strateegiast, eriti strateegilistest ja riskieesmärkidest, mille juhtorgan peab vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 88 lõike 1 teise lõigu punktile a heaks kiitma.

33. Finantseerimisasutuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seotud riskivalmidust tuleks väljendada kõikuvate intressimäärade vastuvõetava mõjuna mõlemale kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski meetmele ning seda tuleks piirangutes kajastada. Finantseerimisasutused, kellel on märkimisväärne intressilõhe risk, alusrisk või optioonirisk, peaksid iga kõnealuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski olulise alatüübiga seoses määrama kindlaks oma riskivalmiduse.

34. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski üldine strateegia peaks samuti hõlmama otsust, mis ulatuses tugineb ärimudel netointressitulu tekitamisele tulukõvera alusel, s.o suhteliselt pika ümberhindamisperioodiga vara rahastamisele suhteliselt lühikese ümberhindamisperioodiga kohustuste abil. Kui ärimudel tugineb suurel määral sellisele netointressituluallikale, peaks juhtorgan seda mainima oma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski strateegias ning selgitama, kuidas ta kavatses jätkata tegevust lameda või vastupidise tulukõveraga ajavahemikel.

35. Finantseerimisasutused peaksid uute toodete kasutamise või uute tegevuste, riskide võtmise või maandamise strateegiate ettepanekuid enne omandamist või rakendamist põhjalikult hindama veendumaks, et toote või tegevuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski usaldusväärse ja tõhusa juhtimise tagamiseks vajalikud ressursid on teada, kavandatavad tegevused on kooskõlas asutuse üldise riskivalmidusega ning on kehtestatud kavandatava toote või tegevuse riskide tuvastamise, mõõtmise, jälgimise ja kontrollimise protsessid. Tuleks tagada hea arusaamine uute toodete või tegevuste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski omadustest.

36. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski maandamiseks tuletisinstrumente kasutataval finantseerimisasutustel peaksid olema vajalikud teadmised ja ekspertiis. Iga krediidasutus ja investeerimisühing peaks tõendama, et ta mõistab intressimäärade tuletisinstrumentide abil riskimaandamise tagajärgi.

37. Finantseerimisasutused, kes kasutavad kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisel sisendina kliendi käitumise mudeleid, peaksid omama vajalikke teadmisi ja ekspertiisi. Iga finantseerimisasutus peaks olema võimeline tõendama, et ta mõistab oma kliendibaasi käitumismudeli koostamise tagajärgi.

38. Riskimaandamise tegevuste kohta otsuste tegemisel peaksid finantseerimisasutused olema teadlikud raamatupidamisarvestuse põhimõtete mõjust, aga nende riskijuhtimisstrateegia ei tohiks tugineda raamatupidamisarvestusel põhinevale käsitlusele.

39. Konsolideerimisgruppi kuuluvad finantseerimisasutused peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimiseks kasutatavad sisemise juhtimiskorralduse reeglid ja protsessid on konsolideerimise ning allkonsolideerimise tasandil järjekindlad ja hästi integreeritud.

4.2.4 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise raamistik ja kohustused

40. Et nende sisemine juhtimiskorraldus vastaks direktiivi 2013/36/EL artiklitele 74 ja 88, peaksid finantseerimisasutused tagama seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriskiga järgmist:

- (a) et nende juhtorgan kannaks lõppvastutust kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise raamistiku, asutuse riskivalmiduse raamistiku ning riskide piisavaks katmiseks vajaliku sisemise kapitali summade, liikide ja jaotuse eest. Juhtorgan peaks määrama kindlaks finantseerimisasutuse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski üldise strateegia ning võtma vastu vastava poliitika ja protsessid. Juhtorgan võib siiski delegeerida kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jälgimise ja juhtimise kõrgema astme juhtkonnale, ekspertidest üksikisikutele või varade ja kohustuste juhtimise komiteele tingimustel, mida on täpsustatud punktis 42;
- (b) et neil oleks olemas kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise raamistik, milles nähakse ette selged vastutusliinid ning mis koosneb piirangute süsteemist, põhimõtetest, protsessidest ja sisekontrollidest, sh raamistiku tõhususe regulaarsetest sõltumatutest läbivaatustest ja hindamistest;
- (c) et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski hindamise kord, protsessid ja mehhanismid on terviklikud ning proportsionaalsed ärimudelile ja krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele omaste riskide laadi, ulatuse ja keerukusega.

41. Eelkõige peaks juhtorgan vastutama järgmise eest:

- (a) Arusaamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonide olemusest ja suurusest. Juhtorgan peaks tagama, et finantseerimisasutuse äristrateegiates on olemas selged suunised kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seotud riskivalmiduse kohta.
- (b) Asjakohaste meetmete kehtestamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski tuvastamiseks, mõõtmiseks, jälgimiseks ja kontrollimiseks kooskõlas heakskiidetud strateegiatega ja põhimõtetega. Seoses sellega peavad juhtorgan või selle esindajad tagama, et on kehtestatud järgmine:

- i. kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski sobivad piirmäärad, mis sisaldavad erandite tegemiseks vajalikke konkreetseid menetlusi ja kinnitusi ning tagavad nende piirmäärade järgimise;
 - ii. kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise, positsioonide väärtuse määramise ja tulemuste hindamise süsteemid ja standardid, sh menetlused finantseerimisasutuse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski analüüsi aluseks olevate intressimäära šoki-, parameetri- ja stressisenaariumide ja põhieelduste ajakohastamiseks;
 - iii. põhjalik kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski aruandlus- ja läbivaatusmenetlus ning
 - iv. tõhusad sisekontrolli- ja juhtimisinfo süsteemid.
- (c) Oluliste riskide maandamise või riskide võtmise algatuste heakskiitmine enne rakendamist. Panga- ja kauplemisportfelli vaheliste sisemiste riskiülekannetega seotud positsioonid peaksid olema korralikult dokumenteeritud.
- (d) Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise põhimõtete, menetluste ja piirmäärade heakskiitmine, rakendamine ja läbivaatamine järelevalve. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonide suurus ja muutused tuleks esitada regulaarselt juhtorganile (vähemalt kord kvartalis).
- (e) Kindlus, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmismeetodite valideerimine ja vastava riskimudeli hindamine sisalduvad ametlikus protsessis, mille juhtorgan või selle esindajad peavad läbi vaatama ja heaks kiitma.
- (f) Oma esindajate tegevuse mõistmine ja hindamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jälgimisel ja kontrollimisel kooskõlas juhtorganis heakskiidetud põhimõtetega, õigel ajal esitatud ja piisavalt üksikajaliku teabe regulaarse läbivaatamise alusel.
- (g) Finantseerimisasutuse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski strateegiate tagajärgede ning nende potentsiaalsete seoste mõistmine turu, likviidsuse, krediidi- ja operatsiooniriskiga, nõudmata samas, et kõik juhtorgani liikmed oleksid selles valdkonnas asjatundjad. Osal liikmetest peaks olema piisavalt tehnilisi teadmisi juhtorganile esitatud aruannete kohta küsimuste esitamiseks ja nende kahtluse alla seadmiseks. Finantseerimisasutus peaks tegema juhtorgani liikmed vastutavaks selle eest, et kõrgema astme juhtkond oleks pädev mõistma kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevast intressiriski ja et sellise intressiriski juhtimiseks antaks piisavalt ressursse.
42. Finantseerimisasutused peaksid kehtestama delegerimiskorra ja -menetlused kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski jälgimise või juhtimise delegerimiseks juhtorgani poolt, mis hõlmaks muu hulgas järgmist:

- (a) Juhtorgan peaks määrama kindlaks isikud või komiteed, kellele delegeritakse juhtorgani ülesandeid kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski põhimõtete ja praktika väljatöötamiseks, näiteks kõrgema astme juhtkond, üksikisikutest asjatundjad või varade ja kohustuste juhtimise komitee (ALCO), ning nende eesmärgid tuleks selgelt määratleda;
- (b) Juhtorgan peaks tagama kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski riskijuhtimisprotsessis piisava vastutusalade eraldamise. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski tuvastamise, mõõtmise, jälgimise ja kontrolli funktsioonidel peaksid olema selgelt määratletud vastutusalad, need peaksid olema sellise riski võtmise funktsioonidest sõltumatud ja peaksid andma kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonidest aru otse juhtorganile või selle esindajatele;
- (c) Finantseerimisasutus peaks tagama, et juhtorgani esindajatel on kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski võtmisega tegelevate üksuste suhtes selged käsuliinid. Peaks olema selge, mis kanaleid pidi esindajad neile üksustele oma juhiseid annavad;
- (d) Juhtorgan peaks tagama, et finantseerimisasutuse struktuur võimaldab tema esindajatel oma ülesandeid täita ning aitab kaasa tõhusale otsustamisele ja juhtimisele. Selleks peaks varade ja kohustuste juhtimise komitee või sellega võrdväärne organ regulaarselt kohtuma ning komitee koosseis peaks arvestama iga olulist kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski valdkonda. Juhtorgan peaks soodustama kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise protsessiga seotud arutelu nii oma liikmete ja esindajate kui ka oma esindajate ja finantseerimisasutuse teiste töötajate vahel. Samuti peaks juhtorgan tagama, et riskijuhtimise ja strateegilise planeerimise osakondade vaheline regulaarne suhtlus võimaldab jälgida tulevasest äritegevusest tulenevat riski.

4.2.5 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski riskivalmidus ja poliitika kehtestatud piirmäärad

43. Finantseerimisasutused peaksid määratlema oma kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seotud riskivalmiduse nii kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski seisukohalt eelkõige järgmiselt:

- (a) Krediidiasutustel ja investeerimisühingutel peaksid olema selgelt määratletud riskivalmiduse avaldused, mille on kiitnud heaks juhtorgan ja mida rakendatakse põhjalike riskivalmiduse raamistike, s.o kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski piiramise ja kontrollimise poliitika ja menetluste kaudu.
- (b) Nende riskivalmidusraamistikud peaksid:
 - a. piiritlema kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimisega seotud delegeeritud volitused, vastutusliinid ja aruandekohustuse ning

- b. loetlema kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski jaoks lubatud instrumendid, riskimaandamisstrateegiad ja riski võtmise võimalused.
- (c) Riskivalmiduse määratlemisel peaks asutus võtma arvesse netointressitulu riske, mis võivad tuleneda arvestuslikust käsitlusest. Risk ei pruugi piirduda intressitulude ja -kuludega: eraldi tuleks arvesse võtta intressimäärade muutuste mõju instrumentide turuväärtusele, mis kajastub olenevalt arvestuslikust käsitlusest kas kasumiaruandes või vahetult omakapitalis (näiteks muu koondkasumi kaudu). Eriti peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse rakendatavates intressimäära šoki- ja stressistsenaariumides avalduvat mõju seoses õiglase väärtuse instrumentides sisalduvate optsoonidega. Samuti peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse riskimaandamise tuletisinstrumentide potentsiaalset mõju kasumile ja kahjumile, kui intressimäärade muutumine vähendaks riskimaandamise tõhusust.

44. Finantseerimisasutused peaksid kohaldama kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonidele piirmäärasid kooskõlas oma riskivalmiduse ning sellise intressiriski mõõtmise üldise lähenemisviisiga, pidades silmas eelkõige järgmist:

- (a) konsolideeritud tasandil ja vajadusel üksikute tütarettevõtete tasandil tuleks kohaldada agregeeritud riski piirmäärasid, millega piiritletakse selgelt juhtorgani jaoks vastuvõetav kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski summa;
- (b) piirmäärad võib siduda konkreetsete intressimäärade ja tähtjaliste struktuuride muutumise stsenaariumidega, näiteks nende kasvu või kahanemise või tulukõvera kujud muutumisega. Nende piirmäärade väljatöötamisel kasutatakse intressimäärade liikumised peaksid piisavalt kajastama ebasoodsaid šoki- ja stressistsenaariume, võttes arvesse ajaloolist intressimäärade volatiilsust ning juhtorganile nende riskipositsioonide maandamiseks vajalikku aega;
- (c) riskipoliitikas sätestatavad piirmäärad peaksid vastama asutuse olemusele, suurusele, keerukusele ja kapitali adekvaatsusele ning tema võimele oma riske mõõta ja juhtida;
- (d) olenevalt finantseerimisasutuse tegevuse ja ärimudeli iseloomust võib määratleda ka üksikute äriüksuste, portfelliide, instrumendiliikide, konkreetsete instrumentide või oluliste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski alatüüpide, näiteks intressilõhe riski, alusriski ja optsooniriski alampiirmäärad;
- (e) peaks olema loodud süsteemid, mis tagavad, et juhtorgani või tema esindajate kehtestatud piirmäärasid ületavatele või suure tõenäosusega ületada võivatele positsioonidele pööratakse juhtkonna poolt kiiresti tähelepanu ning neist teavitatakse viivitamatult kõrgemaid astmeid. Kehtestatud peaksid olema selged põhimõtted, keda kaasata, kuidas toimub suhtlus ning mis meetmeid reageerimiseks võetakse;

- (f) riskinäitajate teatamine juhtorganile või selle esindajatele peaks toimuma vähemalt kord kvartalis ning selles tuleks võrrelda jooksvat positsiooni poliitikas sätestatud piirmääradega.

45. Eriraamistiku abil tuleks jälgida sellistele instrumentidele nagu tuletisinstrumentidele tuginevate riskimaandusstrateegiade arengut ning kontrollida turuhinnas hinnatud riske instrumentidel, mida arvestatakse õiglase väärtuse alusel.

4.2.6 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski riskipoliitika, -protsessid ja -kontrollid

Riskipoliitika ja -protsessid

46. Juhtorgan peaks lähtuvalt oma üldisest kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski strateegiast rakendama kindlat riskipoliitikat, samuti riskiprotsesse ja -süsteeme, mis peaksid tagama järgmise:

- (a) kehtestatakse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise ja hindamise stsenaariumide ajakohastamise menetlused;
- (b) kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise meetod ning vastavad mõõtmise ja hindamise eeldused, sh sisemise kapitali jaotamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevatele intressiriskidele, on asjakohased ja proportsionaalsed;
- (c) kasutatud mudelite eeldused vaadatakse korrapäraselt läbi ja vajadusel neid muudetakse;
- (d) positsioonide hindamise ja tulemuslikkuse mõõtmise standardid on kindlaks määratud;
- (e) lubatud riskimaandusstrateegiade ja riskimaandusinstrumentide kohta on olemas asjakohased dokumendid ja kontrollid;
- (f) kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski positsioonide juhtimise käsuliinid ja vastutus on kindlaks määratud.

47. Poliitika peaks olema hästi põhjendatud, usaldusväärne ja dokumenteeritud ning käsitlema kõiki kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski komponente, mis on konkreetse finantseerimisasutuse seisukohast olulised. Ilma et see piiraks proportsionaalsuse põhimõtte rakendamist, peaks kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski poliitika sisaldama järgmist:

- (a) pangaportfelli ja kauplemisportfelli eristus; intressimäära tuletisinstrumentidega seotud kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski üldisema jälgimise raames tuleks korralikult dokumenteerida ja jälgida sisemise riski ülekandeid pangaportfelli ja kauplemisportfelli vahel;

- (b) majandusliku väärtuse üksikasjalikum määratlus ning selle kooskõla asutusesiselt kasutatava varade ja kohustuste väärtuse hindamise meetodiga (nt lähtuvalt tuleviku rahavoogude diskonteeritud väärtusest ja tuleviku netointressitulu diskonteeritud väärtusest);
- (c) netointressitulu näitajate ja turuväärtuse muutuste riski üksikasjalikum määratlus ja selle kooskõla asutusesiselt kasutatava finantsplaneerimise ja -prognooside väljatöötamise meetodiga;
- (d) kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski sisearvutustes kasutatavate erinevate intressimäärašokkide suurus ja kuju;
- (e) tingimusliku ja tingimusteta rahavoogude mudelite koostamise meetodite kasutamine;
- (f) ettevalmistamisel olevate tehingute käsitlemine⁷ (sh võimalik riskimaandamine);
- (g) mitme valuuta intressiriski positsioonide koondamine;
- (h) erinevatest intressimääraindeksitest tuleneva alusriski mõõtmine ja juhtimine;
- (i) kas pangaportfelli intressi mittekandvad varad ja kohustused (sh kapital ja reservid) on arvestatud ICAAP protsessis kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise arvutustes;
- (j) arvelduskontode ja säästukontode käitumuslik käsitlemine (s.o lühikese lepingulise lõpptähtajaga, aga pika käitumusliku lõpptähtajaga kohustuste eeldatav lõpptähtaeg);
- (k) varade või kohustuste käitumuslike ja automaatsete optsoonide mõju kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisele, sh kumerusmõju ja mittelineaarsed tasuvusprofiilid;
- (l) riskimõõtmises kasutatavate rahavoogude grupeerimisel nõutav täpsusaste (näiteks ajavahemike kasutamine);
- (m) asutusesisene kommertsmarginale määratlemine ja kommertsmarginale asutusesiseseks käsitlemise sobiv meetodika.

48. Kõiki kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski põhimõtteid tuleks regulaarselt (vähemalt kord aastas) läbi vaadata ning neid tuleks vajaduse korral muuta.

49. Et finantseerimisasutuse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise poliitika ja menetlused püsiks asjakohaste ja usaldusväärsetena, peaks juhtorgan või selle

⁷ Ettevalmistamisel olevad positsioonid (kui nt laen on kokku lepitud ja kliendil on võimalik valida, kas seda välja võtta või mitte) annavad kliendile tegelikult optiooni, mida kasutatakse kõige tõenäolisemalt ajal, mil turutingimused on finantseerimisasutuse jaoks vähim sobivad (negatiivne kumerus). Ettevalmistamisel olevate positsioonide juhtimine tugineb saadud taotluste täpsetele andmetele ning oodatavate väljavõtmiste mudelitele.

esindajad kõnealuse intressiriski juhtimise poliitika ja menetlused regulaarsete aruannete tulemuste kontekstis läbi vaatama.

50. Juhtorgan või selle esindajad peaksid tagama, et kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seotud analüüsi- ja riskijuhtimistegevusi viib ellu piisav hulk pädevaid töötajaid, kellel on finantseerimisasutuse tegevuste iseloomule ja ulatusele vastavad tehnilised teadmised ja kogemused.

Sisekontrollimehhanismid

51. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski kontrollipõhimõtete ja -menetlustega seoses peaksid finantseerimisasutustes olema sobivad heakskiitmisemenetlused, avatud positsioonide piirmäärad, läbivaatused ja muud mehhanismid, mis pakuvad riskijuhtimise eesmärkide täitmise suhtes mõistlikku kindlustunnet.

52. Finantseerimisasutused peaksid vaatama oma sisemised kontrollisüsteemid ja riskijuhtimisprotsessid regulaarselt läbi ja neid hindama, et olla kindel, et töötajad järgivad kehtestatud poliitikat ja menetlusi. Sellistel läbivaatustel tuleks hinnata ka olulisi muutusi, mis võivad mõjutada kontrollide tõhusust, sealhulgas turutingimuste, personali, tehnoloogia ja riskipositsioonide piirmäärade järgimismehhanismi muutusi, ning tagada, et võimaliku piirmäärade ületamise suhtes oleksid olemas sobivad eskalatsioonimenetlused. Läbivaatusi ja hindamisi peaksid regulaarselt tegema vaadeldavast funktsioonist sõltumatud inimesed või üksused. Kui sisekontrollisüsteem on vaja muuta või tõhustada, on vaja asutusesisest läbivaatusmehhanismi, mis tagab, et neid muudatusi rakendatakse õigel ajal.

53. Finantseerimisasutused peaksid laskma oma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski tuvastamise, mõõtmise, jälgimise ja kontrolli protsessid regulaarselt läbi vaadata sõltumatul auditeerijal, kelleks võib olla sise- või välisaudiitor. Sellistel juhtudel tuleks sise- või välisaudiitori või muu samaväärse välise poole aruanded teha kättesaadavaks vastavatele pädevatele asutustele.

Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski IT-süsteemid ja andmete kvaliteet

54. IT-süsteemid ja rakendused, mida finantseerimisasutus kasutab kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski riskipositsioonide tuvastamise, mõõtmise ja agregeerimise toimingute teostamiseks, töötlemiseks ja registreerimiseks ning aruannete koostamiseks, peaksid suutma toetada sellise intressiriski õigeaegset ja täpset juhtimist. Süsteemid peaksid eelkõige:

- (a) jäädvustama intressimäära riski andmeid kõigi finantseerimisasutuse oluliste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski positsioonide, sh intressilõhe riski, alusriski ja optiooniriski positsioonide kohta. See peaks toetama asutuses kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski oluliste allikate tuvastamiseks, mõõtmiseks ja agregeerimiseks kasutatavat mõõtmissüsteemi;

- (b) olema suutelised täielikult ja selgelt salvestama kõiki finantseerimisasutuse tehtud tehingud, võttes arvesse nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski omadusi;
- (c) olema kohandatud kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski põhjustavate tehingute keerukuse ja arvuga;
- (d) olema piisavalt paindlikud, et võimaldada mõistlikus ulatuses šoki- ja stressistsenaariumide ja võimalike lisastsenaariumide arvessevõtmist;
- (e) võimaldama asutusel täielikult mõõta, hinnata ja jälgida konkreetsete tehingute mõju oma üldisele riskipositsioonile;
- (f) suutma arvutada kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski majandusliku väärtuse ja tulu põhiseid näitajaid ning muid sellise intressiriski näitajaid, mida asjaomased pädevad asutused ette näevad, võttes aluseks punktides 4.3.3 ja 4.3.4 sätestatud intressimäära šoki- ja stressistsenaariumid;
- (g) olema piisavalt paindlikud, et hõlmata finantseerimisasutuse riskiparameetrite sise-eeldustele järelevalvega seoses kehtestatud piiranguid.

55.IT-süsteem ja tehingute süsteem peaksid suutma salvestada toodete ümberhindamise profiili, intressimäära omadusi (sh marginaali) ning optiooni omadusi, et võimaldada intressilõhe riski, alusriski ja optiooniriski mõõtmist. Tehingute süsteem peaks samuti võimaldama koguda üksikasjalikku teavet konkreetse tehingu ümberhindamise kuupäeva(de), intressimäära tüübi või indeksi, võimalike optioonide (sh varajane tagasimaksmine või lunastamine) ning kõnealuste optioonide kasutamisega seotud tasude kohta. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisüsteemid peaksid võimaldama tuvastada kõigil toodetel kõnealuse intressiriski omadusi. Samuti peaksid süsteemid võimaldama kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski individuaalsete instrumentide/portfelliide mõju osadeks jaotamist kauplemisportfelliivälise riski tasandil.

56.Tehingusüsteem peaks eelkõige keerukate ja struktureeritud toodetega seoses võimaldama teabe kogumist toote eri osade kohta ning nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski omaduste tuvastamist (näiteks varade ja kohustuste omadused, mis on rühmitatud teatud omaduste alusel, nt ümberhindamise kuupäevad või optioonielemendid). Finantseerimisasutus peaks tagama, et IT-süsteem säilitab oma funktsionaalsuse uute toodete kasutusele võtmisel.

57.Juurutada tuleks IT-süsteemide nõuetekohased organisatsioonilised kontrollid, et vältida kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski arvutisüsteemides ja -rakendustes kasutatavate andmete rikkumist ning kontrollida neis rakendustes kasutatava koodi muutusi, et tagada eelkõige järgmist:

- (a) kasutatud sisendandmete usaldusväärsus ning kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mudelite tötlussüsteemide terviklikkus;
- (b) IT-süsteemides vigade (sh andmete töötlemise ja agregeerimise käigus tekkivate vigade) tõenäosuse minimeerimine;
- (c) turuhäirete või -madalseisu toimumise korral nõuetekohaste meetmete võtmine.

58. Riskinäitajad peaksid tuginema usaldusväärsetele turuandmetele ja asutusesisestele andmetele. Finantseerimisasutused peaksid kontrollima intressimäärade ajalooliste andmebaaside loomiseks kasutatud teabe asutuseväliste allikate kvaliteeti ja samuti andmebaaside ajakohastamise sagedust.

59. Andmete hea kvaliteedi tagamiseks peaksid finantseerimisasutused rakendama asjakohaseid protsesse, millega tagatakse IT-süsteemi sisestatud andmete õigsus. Andmete sisestamine peaks olema võimalikult automatiseeritud, et vähendada haldusvigu, ning andmete kaardistamist tuleks regulaarselt võrdluses heakskiidetud näidisversiooniga läbi vaadata ja testida. Lisaks peaksid asutuse riskimõõtmisprotsessides kasutatavad peamised andmeallikad olema piisavalt dokumenteeritud. Finantseerimisasutused peaksid samuti võtma kasutusele nõuetekohased mehhanismid agregeerimisprotsessi õigsuse ja mudeli tulemuste usaldusväärsuse kontrollimiseks. Kõnealused mehhanismid peaksid kinnitama andmete täpsust ja usaldusväärsust.

60. Kui krediidasutus ja investeerimisühing jaotab rahavooge erinevatele ajavahemikele (nt GAP-analüüsis) või erinevatele haripunktidele, et kajastada intressimäärakõvera erinevaid lõpptähtaegu, peaksid jaotamise kriteeriumid olema ajas stabiilsed, et võimaldada riskinäitajate sisulist võrdlust erinevate perioodide vahel.

61. Finantseerimisasutused peaksid tegema selgeks andmete töötlemisel tekkida võivate lahknevuste ja ebakorrapärasuste põhjused. Peaks tuleks kehtestada selliste lahknevuste ja ebakorrapärasuste käsitlemise menetlused, sh positsioonide vastastikuse tasakaalustamise menetlused, mis võimaldaksid neid lahknevusi ja ebakorrapärasusi kõrvaldada.

62. Finantseerimisasutused peaksid võtma kasutusele nõuetekohased protsessid, et tagada grupis kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise mudelite sisenditena (nt tulu simuleerimiseks) kasutatavate andmete kooskõla finantsplaneerimises kasutatavate andmetega.

Sisearuandlus

63. Finantseerimisasutuste riskiteavituse sisesüsteemid peaksid andma õigel ajal täpset ja põhjalikku teavet nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski positsioonide kohta. Sisearuannete sagedus peaks olema vähemalt kord kvartalis.

64. Sisearuanded tuleks esitada juhtorganile või selle esindajatele koos asjakohasel tasemel (konsolideerimistasandi ja valuuta järgi) koondatud teabega ja need tuleks regulaarselt läbi

vaadata. Aruanded peaksid sisaldama konkreetse juhtimistasandi (nt juhtorgan, kõrgema astme juhtkond) ning asutuse ja majanduskeskkonna eriolukorra alusel kohandatud teavet.

65. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski aruanded peaksid andma koondteavet ning olema piisavalt üksikasjalikud, et võimaldada juhtorganil või selle esindajatel hinnata asutuse tundlikkust turutingimuste ja teiste oluliste riskitegurite muutustele. Aruannete sisu peaks kajastama finantseerimisasutuse riskiprofiili ja majanduskeskkonna muutusi ning võrdlema jooksvaid positsioone poliitikas sätestatud piirmääradega.

66. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski aruanded peaksid sisaldama regulaarseid mudelite läbivaatusi ja auditeid ning varasemate prognooside või riskihinnangute ja tegelike tulemuste võrdlusi, et anda teavet võimalike mudelite puudujääkide kohta. Eelkõige peaksid finantseerimisasutused hindama mudeldatud varase tagasimakse kahjumeid võrdluses ajalooliste tegelike kahjumitega. Portfellid, milles võivad toimuda turuhinnas hindamisest tulenevad olulised muutused, peaksid olema selgelt tuvastatud ning nende mõju tuleks finantseerimisasutuse juhtimisinfosüsteemides jälgida ja teha nende järelevalvet kooskõlas teiste tururiskile avatud portfellidega.

67. Kuigi juhtorgani või tema esindajate jaoks koostatavate aruannete liigid erinevad vastavalt asutuse portfelli koostisele, peaksid need kooskõlas punktidega 65 ja 66 sisaldama järgmist:

- (a) Finantseerimisasutuse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski koondpositsioonide ülevaated, sh intressilõhe riski, alusriski ja optiooniriski positsioonide teave. Varad, kohustused, rahavood ja strateegiad, mis mõjutavad kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski suurust ja suunda, peaksid olema tuvastatud ja selgitatud.
- (b) Aruanded, mis näitavad, kuidas finantseerimisasutus järgib poliitikat ja piirmäärasid.
- (c) Mudeli koostamise põhieeldused ja parameetrid, näiteks tähtajata hoiuste omadused, fikseeritud intressimääraga laenude varased tagasimaksed, fikseeritud intressimääraga hoiuste varased väljavõtmised, kohustuste kasutuselevõtmine, valuutapõhine agregeerimine ja kommertsmarginaalide käsitlemine.
- (d) Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajate peamiste modelleerimiseelduste mõju üksikasjad, sh eelduste muutused erinevate intressimäärastenaariumide korral.
- (e) Üksikasjad intressimäärade tuletisinstrumentide mõju kohta kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva tegevustest tuleneva intressiriski meetmetele.
- (f) Üksikasjad õiglase väärtusega instrumentide, sh 3. tasandi varade ja kohustuste mõju kohta kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajatele.

- (g) Punktis 4.3.4 osutatud stressitestide, punktis 4.3.3 osutatud šokkide, direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5 osutatud järelevalvealase võõrväärtustestide tulemused ja põhieelduste ja -parameetrite suhtes esineva tundlikkuse hinnangud.
- (h) Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski poliitika, menetluste ja mõõtmisüsteemide sobivuse läbivaatamiste kokkuvõtted, sh sise- või välisaudiitorite või samaväärsete väliste poolte (nt konsultantide) järeldused.

68. Nende aruannete alusel peaks juhtorganil või tema esindajatel olema võimalik hinnata finantseerimisasutuse tundlikkust turutingimuste ja teiste oluliste riskifaktorite muutuste suhtes, pidades eriti silmas portfelle, mida võivad mõjutada olulised turuhinnas hindamisest tulenevad muutused.

69. Asutusesisene mõõtmisüsteem peaks genereerima aruanded vormis, mis võimaldab finantseerimisasutuse juhtkonnal saada aruannetest kergesti aru ja teha õigel ajal asjakohaseid otsuseid. Aruanded peaksid olema aluseks regulaarsele järelevalvele, mille käigus hinnatakse, kas finantseerimisasutus tegutseb kooskõlas oma strateegiaga ja kehtestatud intressiriski piirmääradega või mitte.

Juhtimiskorra mudel

70. Finantseerimisasutused peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmismeetodite (mis tuleks läbi vaadata ja valideerida sõltumatult nende väljatöötamisest) valideerimine ning vastava riskimudeli hindamine sisalduvad ametlikus protsessis, mille juhtorgan või selle esindajad peavad läbi vaatama ja heaks kiitma. See peaks olema integreeritud juhtimiskorra riskijuhtimise mudeli protsessidesse ning nägema ette järgmist:

- (a) juhirollid ja mudelite väljatöötamise, valideerimise, dokumenteerimise, rakendamise ja kasutamise eest vastutajad, ja
- (b) järelevalveülesannete mudel ja kord, mis hõlmab algsete ja jooksvate valideerimismenetluste väljatöötamist, tulemuste hindamist, heakskiitmist, versiooni kontrolli, erandite, eskalatsiooni, muutmise ja kasutuselt kõrvaldamise protsesse.

71. Valideerimisraamistik peaks sisaldama järgmist viit põhielementi:

- (a) kontseptuaalse ja meetodilise töökindluse hindamine, sh väljatöötamisega seotud tõendid;
- (b) pidev mudeli jälgimine, sh protsesside kontrollimine ja võrdlus;
- (c) väljundite analüüs, sh peamiste asutusesiseste parameetrite (nt hoiuste stabiilsus, laenude varasema tagasimaksmise määrad, hoiuste ennetähtaegne vabastamine, instrumentide hinnakujundus) järeldestimine;

- (d) sisemudelites kasutatud eksperdiarvamuste ja -hinnangute põhjalik hindamine, ja
- (e) hajutamise eelduste valideerimine.

72. Eeldatavate algsete ja jooksvate valideerimistegevustega seoses tuleks kehtestada hierarhiline protsess riskimudeli usaldusvärsuse kindlaksmääramiseks nii kvantitatiivsetes kui kvalitatiivsetes aspektides, nt suurus, mõju, varasemad tulemused ja personali asjatundlikkus kasutatud mudeli koostamise meetodi alal.

73. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajate riskijuhtimise mudel peaks põhinema terviklikul lähenemisel, mis hõlmab mudeli omanike ja kasutajate motivatsiooni, mudeli arendamist ja rakendamist. Enne asutusesisese heakskiidu saamist tuleks mudeli sisendite, eelduste, koostamise meetodite ja väljundite kindlaksmääramise protsess kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mudelite väljatöötamisest sõltumatult läbi vaadata ja valideerida.

74. Läbivaatamise ja valideerimise tulemused ning võimalikud mudeli kasutamise soovitusel tuleks esitada heakskiitmiseks juhtorganile või selle esindajatele. Heakskiitmisel tuleks mudeli suhtes rakendada jooksvat läbivaatamist, protsessi kinnitamist ja valideerimist sagedusega, mis on kooskõlas finantseerimisasutuse valitud ja heakskiidetud mudeli riskitasemega.

75. Jooksva läbivaatamise protsessis peaks olema kehtestatud erandlikud käivitavad sündmused, mis kohustavad mudeli läbivaatajaid teavitama õigel ajal juhtorganit või selle esindajaid, et määrata kindlaks parandusmeetmed ja mudeli kasutuse piirangud. Mudeli omanikele tuleks vajaduse korral anda selged versiooni kontrollimise volitused.

76. Aja jooksul tehtud tähelepanekute ja saadud uue teabe põhjal võidakse heakskiidetud mudelit muuta või see kasutuselt kõrvaldada. Finantseerimisasutused peaksid sõnastama mudeli uuendamise põhimõtted, mis hõlmavad muutmise ja versiooni kontrollimise volitusi ning dokumentatsiooni.

77. Finantseerimisasutused võivad tugineda kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimisel ja kontrollimisel kolmanda poole mudelitele, kui mudeleid on nõuetekohaselt kohandatud, et need asutuse konkreetset eripära õigesti kajastaksid. Eeldatakse, et finantseerimisasutused mõistavad täielikult kolmanda isiku mudelite aluseks olevaid analüüsimeetodeid, eeldusi ja meetodikaid ning tagavad, et need on nõuetekohaselt kaasatud krediidiasutuste ja investeerimisühingute üldistesse riskijuhtimise süsteemidesse ja protsessidesse. Kui kolmandad isikud pakuvad turuandmete, käitumuslike eelduste või mudeli seadistuste sisendit, peaks finantseerimisasutuses olema kehtestatud protsess, millega tehakse kindlaks, kas need sisendandmed on asutuse tegevuse ja selle riskiomaduste seisukohalt põhjendatud. Finantseerimisasutused peaksid tagama, et neil on piisavalt dokumente kolmandate isikute mudelite kasutamise, sh konkreetsete kohanduste kohta.

78. Mudeli sisendid ja eeldused, mis pärinevad asutusesisestest mudelprotsessidest või kolmandatelt isikutelt, peaksid olema lisatud valideerimisprotsessi. Finantseerimisasutus

peaks valideerimisprotsessi käigus dokumenteerima ja selgitama mudeli kirjeldusega seotud valikuid.

4.3 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine krediidasutuse või investeerimisühingu sisesüsteemis

4.3.1 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise üldine käsitlus

79. Finantseerimisasutused peaksid rakendama usaldusväärseid sisemisi mõõtmissüsteeme, mis jäädvustavad kõik kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski komponendid ja allikad, mis on konkreetse finantseerimisasutuse seisukohast olulised.
80. Finantseerimisasutused peaksid mõõtma oma avatust kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale intressiriskile seoses nii majandusliku väärtuse kui ka netointressitulu näitajate ja turuväärtuse muutustega. Finantseerimisasutused peaksid kasutama kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajate täiendavaid omadusi, et jäädvustada lühi- ja pikaajalises perspektiivis kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mitmetahulist olemust. Eelkõige peaksid finantseerimisasutused mõõtma ja jälgima i) peamiste modelleerimiseelduste üldist mõju kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisele selle eri näitajate alusel ja ii) pangaportfelli intressimäära tuletisinstrumentide kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevat intressiriski, kui see on ärimudeli jaoks asjakohane.
81. Kui kaubanduslikud marginaalid ja muud hinnavahekomponendid jäetakse majandusliku väärtuse näitajatest välja, peaksid finantseerimisasutused i) kasutama läbipaistvat metoodikat riskivaba intressimäära kindlakstegemiseks iga instrumendi alguses;
82. Netointressitulu näitajate arvutamisel kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski riskipositsioonide hindamiseks peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse äritagatise.
83. Finantseerimisasutused peaksid käsitama viivisnõudeid (millest on maha arvestatud allahindlused) intressimääratundlike instrumentidena ning kajastama oodatavaid rahavoogusid ja nende ajastust.
84. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale intressiriskile avatud positsioonide mõõtmisel ei tohiks finantseerimisasutused tugineda ainult direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5 kirjeldatud järelevalvealaste võõrväärtustestide või pädevate asutuste väljatöötatud muude täiendavate võõrväärtustestide väljunditele, vaid peaksid arendama ja kasutama enda eeldusi ja arvutusmeetodeid. Järelevalvealased võõrväärtustestid peaksid olema siiski asutusesisesesse kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimisraamistikku täielikult integreeritud ning neid tuleks kasutada sellise intressiriski positsiooni mõõtmisel lisavahenditena.

4.3.2 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise meetodid

85. Finantseerimisasutused ei tohiks tugineda ühele riskinäitajale, vaid peaksid kasutama erinevaid kvantitatiivseid vahendeid ja mudeleid, mis vastavad nende konkreetsele riskipositsioonile. Selleks peaksid finantseerimisasutused kaaluma muu hulgas I lisa loetletud meetodite kasutamist, et intressiriski eri aspekte piisavalt arvestada.

86. Finantseerimisasutus peaks mõistma täielikult iga kasutatava kvantitatiivse näitaja ja mudeli piiranguid ning võtma neid kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise protsessis arvesse. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski hindamisel olema teadlikud kauplemisportfelli välisest tehingute arvestuslikust käsitlusest tulenevatest riskidest.

87. Finantseerimisasutused peaksid tuvastama ja mõõtma kõiki kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski komponente. Sellise intressiriski erinevate komponentide tuvastamiseks peaksid finantseerimisasutused kaaluma vähemalt tabelis 1 nimetatud lähenemisviise.

Tabel 1. Kauplemisportfelli välise intressiriski alakomponentide kindlaksmääramine

Komponent	Meetod	Rõhuasetus
Intressilõhe risk	Intressilõhe analüüs	Erinevate ajavahemike mittevastavuste kogus.
	Tulukõvera osalise kestuse risk	Erinevate ajavahemike mittevastavuste hajuvus ja kontsentratsioon.
Alusrisk	Instrumentide rühmitamine erinevate intressimäärade alusel	Tuletisinstrumentide ja teiste riskide maandamise instrumentide kasutamine seoses erinevate aluste, kumeruse ja ajalise erinevusega, mida lünkade analüüsis ei ole arvesse võetud.
Opsioonirisk (automaatsed ja käitumuslikud opsioonid)	Kõigi opsioonide ja optionaalsust sisaldavate instrumentide tuvastamine	Käitumuslikud opsioonid: Hüpoteekide, arvelduskontode, säästude ja hoiuste kogus, mille puhul kliendil on võimalus eirata lepingu lõpptähtaega; klientide intressimääratundlike krediidikasutustega võetud kohustuste kogus. Automaatsed intressimäära opsioonid:

Komponent	Meetod	Rõhuasetus
		varades ja kohustustes sisalduvad ülem- ja alammäärad; hulгимүүги varades ja kohustustes sisalduvad vahetusoptioonid või ettemakseoptioonid ning otsesed ülem-, alammäärad ja vahetusoptioonid.

88. Kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmiseks ja jälgimiseks peaksid finantseerimisasutused kasutama vähemalt üht netointressitulu näitajat ja turuväärtuse muutusi ning vähemalt üht majandusliku väärtuse põhise mõõtmismeetodit, et hõlmata kõik kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski komponendid. Suured piiriülese tegevusega finantseerimisasutused, eriti SREP suuniste kategooriate 1 ja 2 alla kuuluvad ning komplekssete ja keeruliste ärimudelitega finantseerimisasutused peaksid kasutama mitut kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmismeetodit, nagu on täpsustatud II lisas.

4.3.3 Intressimäärade šokitsenaariumid jooksvas juhtimises

89. Finantseerimisasutused peaksid regulaarselt (vähemalt kord kvartalis ning suurema intressimäärade volatiilsuse või suuremate kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski tasemetega perioodidel sagedamini) mõõtma oma kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski suhtes avatud positsioone kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski seisukohalt, kasutades mitmesuguseid intressimäärade šokitsenaariume, kus võivad muutuda intressimäärade tulukõvera tase ja kuju või erinevate intressimäärade vahelised suhted (s.o alusrisk).

90. Samuti peaksid finantseerimisasutused kaaluma, kas kasutada tingimuslikku või tingimusteta rahavoogude mudelite koostamise käsitlemist. Suuremad ja/või keerukamad finantseerimisasutused, eelkõige järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise suuniste 1. ja 2. kategooriasse kuuluvad finantseerimisasutused peaksid võtma arvesse ka stsenaariume, milles arvutatakse erinevad intressimääradeed ning mõni eeldus (nt käitumise, riski panustamise ning bilansi suuruse ja koosseisu kohta) on ise muutuvate intressimäärade tasemetete funktsioon.

91. Finantseerimisasutused peaksid hindama riskipositsioone igas valuutas, milles neil positsioone on. Oluliste valuutapositsioonide intressimäärade šokitsenaariumid peaksid olema valuutaspetsiifilised ja kooskõlas kehtivate majanduslike oludega. Kauplemissportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski sisemine mõõtmisüsteem (IMS) peaks arvesse võtma valuutaspetsiifilisi intressimäärade šokitsenaariume vähemalt iga valuuta kohta, milles nomineeritud finantsvarade või kohustuste arvestuslik väärtus moodustab vähemalt 5% kogu pangaportfelli finantsvaradest (v.a materiaalne vara) või kohustustest või vähem kui 5%, kui arvutusse kaasatud varade või kohustuste summa on väiksem kui 90% kogu pangaportfelli

finantsvaradest (v.a materiaalne vara) või kohustustest; Finantseerimisasutused peaksid kasutama oma sisemistes mõõtmisüsteemides meetodeid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski agregeerimiseks erinevate valuutade lõikes. Kui asutus kasutab erinevate valuutade intressimäärade vaheliste sõltuvuste eelduseid, peaks tal olema selleks piisavad oskused ja põhjalikkus. Finantseerimisasutused peaksid võtma arvesse erinevate intressimäärade vaheliste sõltuvuste eelduste mõju erinevate valuutade lõikes.

92. Intressimäära šokistsenaariumide valikul peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse järgmist:

- (a) et nende asutusesiseselt väljatöötatud intressimäära šokistsenaariumid vastaksid nende tegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele ning nende riskiprofiilile, võttes arvesse tulukõverate äkilisi ja järk-järgulisi paralleelseid ja mitteparalleelseid üleminekuid ja muutusi. Stsenaariumid peaksid põhinema intressimäärade ajaloolisel liikumisel ja käitumisel ning samuti tulevaste intressimäärade simulatsioonidel;
- (b) intressimäära stsenaariumid, mis kajastavad peamiste turumäärade vaheliste suhete muutumist, et võtta arvesse alusriski;
- (c) direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5 osutatud ettenähtud intressimäära šokistsenaariumid;
- (d) võimalikud täiendavad intressimäära šokistsenaariumid, mida järelevalveasutused nõuavad;
- (e) et hajutamise eelduste paikapidavust on asjakohaselt rõhutatud;
- (f) madala intressimääraga keskkondades peaksid finantseerimisasutused kaaluma ka negatiivse intressimääraga stsenaariume ning enda intressimääratundlikele instrumentidele asümmeetrilise mõju avaldumise võimalust.

93. Šokistsenaariumide tulemused peaksid olema sisendiks sobiva juhtimistasandi otsuste tegemisel. See hõlmab strateegilisi või äriotsuseid, sisemise kapitali allokeerimist ja riskijuhtimisotsuseid, mille langetavad juhtorgan või tema esindajad. Tulemusi tuleks arvesse võtta ka kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski poliitika ja piirmäärade kehtestamisel ja läbivaatamisel.

4.3.4 Intressimäärade stressistsenaariumid

94. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski stressiteste tuleks arvestada sisemise kapitali adekvaatsuse protsessis, kui finantseerimisasutused peavad tegema põhjalikke, tulevikule suunatud stressiteste, mis toovad esile turutingimuste suurte muutuste võimalikud kahjulikud tagajärjed nende kapitalile või netointressitulule ja turuväärtuse muutustele. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski stressitestimise eesmärgil peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse muutusi oma kliendibaasi

käitumises. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski stressitestid peaksid olema integreeritud finantseerimisasutuste üldisesse stressitestide raamistikku, mis hõlmab vastupidiseid stressiteste, ning peaksid vastama tema äritegevuse iseloomule, mahule ja keerukusele ning üldisele riskiprofiilile.

95. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski stressiteste tuleks teha regulaarselt – vähemalt kord aastas ning intressimäära suurema volatiilsuse ja kõnealuse intressiriski kõrgemate tasemetel ajal sagedamini.

96. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski stressitestide raamistik peaks sisaldama selgelt määratletud eesmärgi, asutuse äritegevuse ja riskide alusel kohandatud stsenaariume, korralikult dokumenteeritud eeldusi ja usaldusväärseid meetodeid.

97. Kogu ettevõtet hõlmavates stressitestides tuleks arvestada kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski vastasmõju ja seoseid teiste riskikategooriatega (krediidiriski, likviidsusriski ja tururisk jne) ja olulisi järeloomõjusid.

98. Finantseerimisasutused peaksid tegema vastupidiseid stressiteste, et i) teha kindlaks intressimäära stsenaariumid, mis võivad tõsiselt ohustada krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali, majanduslikku väärtust ja netointressitulu näitajaid ning turuväärtuse muutusi, ja ii) paljastada oma riskimaandusstrateegiatest ja klientide võimalikest käitumuslikest reaktsioonidest tulenevad nõrgad kohad.

99. Hindamiseks kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevat intressiriski haavatavate elementide testimisel stressitingimustes peaksid finantseerimisasutused kasutama suuremaid ja äärmuslikumaid intressimäärade üleminekuid ja muutusi kui need, mida kasutatakse jooksvas juhtimises, hõlmates vähemalt järgmist:

- a) peamiste turumäärade vaheliste suhete olulised muutused (alusrisk);
- b) järsud ja olulised tulukõvera üleminekud (nii paralleelsed kui ka mitteparalleelsed);
- c) vara- ja kohustusklasside käitumise kohta tehtud põhieelduste jaotus;
- d) muutused intressimäära korrelatsiooni põhieeldustes;
- e) kehtivate turutingimuste ja makromajanduslike tingimuste ning konkurentsi- ja majanduskeskkonna olulised muutused ja nende võimalik areng;
- f) krediidasutuse ja investeerimisühingu individuaalse ärimudeli ja profiiliga seotud konkreetsed stsenaariumid.

100. Stressistsenaariumide tulemused peaksid olema sisendiks sobiva juhtimistasandi otsuste tegemisel. See hõlmab strateegilisi või äriotsuseid, sisemise kapitali allokeerimist ja riskijuhtimisotsuseid, mille langetavad juhtorgan või tema esindajad. Samuti tuleks tulemusi

arvesse võtta kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski poliitika ja piirmäärade kehtestamisel ja läbivaatamisel.

101. Et teha stressistsenaariumide tundlikkusanalüüs, peaksid finantseerimisasutused hindama majandusliku tingimustes parameetrites äravoolu eelduse kasutamise seotud piiranguid ja krediidasutuse või investeerimisühingu võimet kajastada pikaajalist intressiriski.
102. Juhul kui bilansiinstrumentidel on märkimisväärsed ümberhindamise piirangud (nt ülempiirid ja alammäärad), peaksid finantseerimisasutused juhul, kui need on olulised, kaaluma mõistlikult mõju, mida avaldaks selliste instrumentide asendamine muude võrreldavate omadustega instrumentidega, olenemata likvideerimise eeldusest. Seda tuleb teha mõistliku aja jooksul ja võttes arvesse panga ärimudelit.

4.3.5 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise eeldused

103. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisel mõistma täielikult ja dokumenteerima põhilisi käitumuslikke ja mudelite koostamise eeldusi. Need eeldused peaksid olema kooskõlas äristrateegiatega ja neid tuleks regulaarselt testida. Need eeldused tuleks kindlaks määrata proportsionaalselt, võttes eelkõige arvesse kapitalinõuete direktiivi artikli 84 lõikes 5 ette nähtud regulatiivsete tehniliste standardite artikli 7 lõikes 12, artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõikes 4, artikli 11 lõikes 3 ja artikli 21 lõikes 1 sätestatud olulisuse piirmäärasid.
104. Inflatsiooni või muude turuteguritega seotud intressimääratundlike toodete riski hindamisel tuleks kohaldada konservatiivseid eeldusi. Need eeldused võivad põhineda näiteks jooksva/viimasel täheldatud väärtusel, mainekate majandusuuringute instituudi prognoosidel või muudel üldtunnustatud turutavadel (inflatsiooni juhul näiteks inflatsiooniootuse kõverad).
105. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev intressiriski mõõtmisel tuleks arvesse võtta pensionikohustused ja pensionisüsteemi varad, kui nende intressimäära risk ei ole jäädvustatud mõnes teises riskinäitajas;
106. Finantseerimisasutused peaksid võtma seoses kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajatega vajadusel arvesse eeldusi, mis on tehtud riski kvantifitseerimiseks vähemalt järgmistes valdkondades:
 - a) konkreetsetes intressimäära šoki- ja stressistsenaariumides intressimäära optsoonide (automaatsete või käitumuslike) kasutamine nii finantseerimisasutuse kui ka tema kliendi poolt;
 - b) tähtajata hoiustest tulenevate jääkide ja intressivoogude käsitlemine;
 - c) fikseeritud tähtajaga ennetähtaegse väljavõtmise riskiga hoiuste käsitlemine;

- d) fikseeritud intressimääraga laenude ja fikseeritud intressimääraga laenukohustuste käsitlemine;
 - e) asutusesisestes majandusliku väärtuse näitajates omakapitali käsitlemine;
 - f) raamatupidamistavade mõju kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmisele ning eriti riskimaandusarvestuse tõhusus;
 - g) hajutamise eelduste valideerimine.
107. Kuivõrd turutingimused, konkurentsikeskkonnad ja -strateegiad on ajas muutuvad, peaksid finantseerimisasutused olulised mõõtmise eeldused läbi vaatama vähemalt kord aastas, kiiremini muutuvates turutingimustes sagedamini.
- a) Selliste kliendikontode käitumuslikud eeldused , mis hõlmavad kliendi varjatud valikulisust seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriskiga**
108. Optsioonide mõju hindamisel peaksid finantseerimisasutused võtma arvesse järgmist:
- (a) intressimäära stsenaariumist, üldisest majanduskeskkonnast või lepingutingimustest tulenev potentsiaalne mõju jooksvale ja tulevasele laenude ennetähtaegse tagasimaksmise kiirusele. Finantseerimisasutused peaksid võtma arvesse erinevaid tegureid, mis mõjutavad varjatud käitumuslikke optioone:
 - (b) toodete intressimäärade turu intressimääramuutustega kohanemise paindlikkus;
 - (c) tootetüüpide tasakaalu muutumine nende omaduste ja tingimuste muutuste tõttu.
109. Finantseerimisasutustes peaks olema kasutusel poliitika, mis reguleerib optionaalsust sisaldavate bilansi- ja bilansivälise kirjade käsitlemise põhieelduste määramist ning korrapärast hindamist nende intressiriski raamistikus. See tähendab, et finantseerimisasutused peaksid:
- (a) määrama kindlaks kõik olulised optionaalsust sisaldavad tooted ja kirjed, mis võivad mõjutada asjakohaste bilanssidega seoses kas nõutavat intressimäära või käitumusliku ümberhindamise kuupäeva (vastandina lepingulisele lõpptähtajale);
 - (b) kasutama asjakohaseid hinnakujundus- ja riskimaandusstrateegiaid (nt tuletisinstrumentide kasutamine), et hallata riskivalmiduse piires optioonide mõju, mis võib hõlmata kliendilt nõutavaid enneaegse vabastamise trahve, et kompenseerida võimalikke vabastuskulusid (kui see on lubatud);
 - (c) tagama, et käitumuslike põhieelduste modelleerimine on seoses ajalooliste alusandmetega õigustatav ja lähtub usaldusväärsetest hüpoteesidest;
 - (d) suutma tõendada modelleerimise täpsust (kogemuste alusel kontrollitud);

- (e) säilitama oma poliitikates ja menetlustes eelduste kohta asjakohaseid dokumente ning neid läbi vaatama;
 - (f) mõistma finantseerimisasutuse riskimõõteväljundite tundlikkust kõnealuste eelduste suhtes, sh tegema eelduste stressiteste ja võtma nende testide tulemusi sisemise kapitali allokeerimise otsustes arvesse, ja
 - (g) tegema kõnealuste eelduste regulaarset sisekontrolli, et veenduda nende stabiilsuses aja jooksul, ning vajadusel neid kohandama.
110. Finantssektorisse kuuluvate klientide mittetähtaegsete hoiuste suhtes ei tohiks kohaldada käitumispõhist modelleerimist, v.a juhul, kui tegemist on tegevushoiustega, nagu on määratletud likviidsuskattekindluse delegeeritud määruse artikli 27 lõike 1 punktis a.
111. Kui välja arvatud kapitalinõuete määruse artikli 428f lõike 2 punktis a osutatud reguleeritud säästus, kuid mitte ainult tsentraliseeritud osa, ning väljavõtmise korral oluliste majanduslike või fiskaalpiirangutega hoiused, tuleks finantssektorisse mittekuuluvate klientide jaehoiuste ja ärihoiuste eeldatavat käitumusliku ümberhindamise kuupäeva, millele on osutatud punktis 110 ilma konkreetsete ümberhindamise kuupäevadeta (tähtajata hoiused), piirata maksimaalse kaalutud keskmise ümberhindamise kuupäevaga viis aastat. Viieaastast ülempiiri kohaldatakse nende hoiuste koguportfelli kogusumma (st põhi- ja mittepõhisumma) ja iga vääringu kohta eraldi.
112. Finantseerimisasutused peaksid intressiriski juhtimise otstarbel konkreetse ümberhindamise kuupäevata kontode käitumuslike eelduste kindlakstegemisel:
- (a) suutma tuvastada „tuumikjäägid“, s.o hoiused, mis on stabiilsed ja mille hind ei muutu tõenäoliselt isegi intressimäära keskkonna oluliste muutuste korral, ja/või hoiused, mille piiratud paindlikkust intressimäära muutuste suhtes on pankadel võimalik mudeldada;
 - (b) selliste hoiuste mudelite koostamise eeldused peaksid kajastama hoiustaja omadusi (nt jae- või hulgihoiustaja) ning konto omadusi (nt arveldus-/mittearvelduskonto). Allpool kirjeldatakse eelnimetatud kategooriaid üksikasjalikumalt.
 - i. Jaearveldushoiused hõlmavad intressi mittekanvaid ja muid jaehoiuseid, mille tasukomponent ei mõjuta kliendi otsust raha kontol hoida.
 - ii. Jae-mittearveldushoiused hõlmavad jaehoiuseid (sh reguleeritud hoiuseid), mille tasukomponent mõjutab kliendi otsust raha kontol hoida.
 - iii. Hulgihoiused hõlmavad ettevõtete ja teiste hulgiklientide kontosid, v.a pankadevahelised kontod või muud täielikult hinnatundlikud kontod.
 - (c) Hinnata tuleb potentsiaalset üleminekut konkreetse ümberhindamiskuupäevata hoiuste ja teiste hoiuste vahel, mis võiks teiste intressimäära stsenaariumide korral muuta mudelite käitumuslikke põhieeldusi.

- (d) Kaaluda tuleb võimalikke piiranguid jaehoiuste ümberhindamisel madala või negatiivse intressimääraga keskkonnas ning mõju, mida sellised piirangud võivad avaldada hoiuste stabiilsusele erinevate intressimäärade stsenaariumide korral.
 - (e) Tuleb tagada, et tuumikjääkide ja teiste mudeldatud jääkide vähenemise eeldused on usaldusväärsed ja asjakohased, tasakaalustades positiivset mõju netointressitulule täiendava majandusliku väärtuse riskiga, mis tuleneb nende kontojääkidega rahastatud vara tulevase intressitulu fikseerimisest, ja suureneva intressimääraga keskkonnas potentsiaalselt saamata jääva tuluga.
 - (f) Rõhutades statistiliste või kvantitatiivsete meetodite tähtsust riiklike haldusdeklaratsioonide käitumusliku ümberhindamise kuupäevade ja rahavoogude profiili kindlaksmääramisel, võib riiklike haldusdeklaratsioonide asjakohaste modelleerimiseelduste kindlaksmääramiseks olla vajalik (st tulevikku suunatud perspektiivis) asutuse eri ekspertide (nt riskijuhtimise ja riskikontrolli osakond, müük ja sularahahaldus) lisapanus.
 - (g) Oma poliitikas ja menetlustes tuleb säilitada eelduste kohta asjakohaseid dokumente, kusjuures kehtestatud peab olema nende läbivaatamise protsess.
 - (h) Tuleb mõista eelduste mõju finantseerimisasutuste valitud riskimõõtmise väljunditele ja sisemise kapitali allokeerimise otsustele, arvutades muu hulgas regulaarselt tundlikkusanalüüse põhiparameetritele (nt kontode tuumikjääkide osakaal ja lõpptähtajad ning edasikandumise määr) ning näitajatele, mis kasutavad lepingutingimusi, mitte käitumuslikke eelduseid, et eraldada eelduste mõju erinevatest kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajatest.
 - (i) Tuleb teha stressiteste, et mõista valitud riskinäitajate tundlikkust põhieelduste muutuste suhtes, võttes kõnealuste testide tulemusi arvesse kapitali sisemise allokeerimise otsustes.
- b) Omavahendite planeerimise eeldused kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski korral**

113. Kui finantseerimisasutused otsustavad võtta kasutusele omakapitalist tuleneva tulu stabiliseerimise poliitika, peaksid nad tegema järgmist:

- (a) kasutama sobivat meetodit, et määrata kindlaks, milliseid omakapitali elemente tuleks selliseks käsitlusviisiks kõlblikuks lugeda;
- (b) määrama kindlaks, milline oleks kõlbliku omakapitali usaldusväärne investeerimise lõpptähtaja profiil, mis tasakaalustaks pikema tähtajaga fikseeritud tulu positsioonidest saadava sissetuleku stabiliseerimisest tulenevat kasu ning kõnealuste positsioonide majandusliku väärtuse lisatundlikkust intressimäära stressi tingimustes ja tulu ebapiisavuse riski, kui määrad peaksid suurenema;

- (c) hoidma oma poliitikas ja menetlustes eelduste kohta asjakohaseid dokumente ning omama nende läbivaatamise protsessi;
 - (d) mõistma valitud lõpptähtaja profiili mõju asutuse valitud riskimõõteväljunditele, sh arvutades regulaarselt näitajaid omakapitali kaasamata, et isoleerida mõju omakapitali majanduslikule väärtusele ja tulule, ja
 - (e) tegema stressiteste, et mõista riskinäitajate tundlikkust omakapitali põhieelduste muutuste suhtes, võttes kõnealuste testide tulemusi arvesse oma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski kapitali allokeerimise siseotsustes.
114. Omakapitali investeerimisaja eelduste üle otsustamisel peaksid finantseerimisasutused vältima selliste tulu stabiliseerimise positsioonide võtmist, mis oluliselt vähendavad nende võimet kohaneda aluseks oleva majandus- ja ettevõtluskeskkonna oluliste muutustega.
115. Erinevate kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski näitajate tundlikkusele omakapitalist tulenevate riskide juhtimiseks kasutatud investeerimisaja eeldusi tuleks pidada tavapärase ettevõtte planeerimistsükli osaks ning neid eeldusi ei tohiks muuta lihtsalt selleks, et kajastada finantseerimisasutuste ootuste muutumist tuleviku intressimäärade liikumise suhtes. Mis tahes tuletisinstrumentide või varaportfelliide kasutamine soovitud investeerimisprofiili saavutamiseks tuleks selgelt dokumenteerida ja registreerida.
116. Kui finantseerimisasutus ei ole määranud omakapitali investeerimisaja kohta selgesõnalisi eeldusi või määranud eeldused, mis on selgelt lühiajalised, peaks ta tagama, et tema süsteemid ja juhtimisteave suudavad tuvastada tema valitud lähenemisviisi mõju nii intressitulu kui ka majandusliku väärtuse volatiilsusele.

4.4 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mitterahuldavad sisesüsteemid

117. Direktiivi 2013/36/EL artikli 84 lõikega 3 antakse pädevatele asutustele õigus nõuda, et krediidasutus või investeerimisühing kasutaks kapitalinõuete direktiivi artikli 84 lõikes 1 osutatud standardmeetodit, „kui lõikes 1 osutatud riskide hindamiseks krediidasutuse või investeerimisühingu poolt rakendatavad sisesüsteemid ei ole rahuldavad“.
118. Kooskõlas käesolevate suunistega tuleks rakendada vähemalt rahuldavaid sisesüsteeme, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.
119. Täpsemalt ei tohiks sisesüsteeme pidada rahuldavaks vähemalt järgmistel juhtudel:
- (a) Sisemist mõõtmisüsteemi tuleks pidada kapitalinõuete direktiivi artikli 84 lõike 3 kohaldamisel ebarahuldavaks, kui pädevad asutused hindavad juhtumipõhiselt, et rakendatud meetodid ei hõlma kõiki olulisi intressiriski komponente (intressilõhe

risk, alusrisk, optsioonirisk) ja/või kui näitaja ei hõlma usaldusväärselt kõiki panga kauplemisportfelli kuuluvate oluliste varade, kohustuste ja bilansivälise instrumentide (nt tähtajata hoius, laenud, optsioonid) riskide olulisi mõõtmeid.

I lisas kirjeldatakse kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise meetodite mittepiiravat loetelu koos viitega nende piirangutele.

Kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriskiga seotud riskipositsiooni mõõtmisel ei tohiks finantseerimisasutused piirduda I lisas loetletud meetoditega, et tagada intressiriski oluliste aspektide piisav arvessevõtmine.

- (b) Sisemist mõõtmisüsteemi tuleks käsitada ebarahuldavana, kui seda ei kalibreerita, järeltestita ega vaadata läbi kõigis asjakohastes parameetrites asjakohase sagedusega ning kui seda ei toeta nõuetekohane juhtimine ja dokumentatsioon, milles võetakse arvesse ärimudelile ja krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele omasest kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski laadi, ulatust ja keerukust.

Finantseerimisasutused peaksid nõuetekohaselt järgima käesolevate suuniste punkte 71–79, eelkõige läbivaatamist ja valideerimist (asjakohase sagedusega, sh järeltestimist), juhtimist, riskipõhimõtteid ja kontrolle.

4.5 Kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski kindlakstegemine ja hindamine

4.5.1 Kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski ulatus

120. Kauplemisportfellivälisest tegevusest tulenev krediidimarginaali risk hõlmab kahte elementi:

- (a) „turu krediidimarginaali riski“ või „krediidiriski turuhinna“ (erinevalt idiosünkraatilisest krediidimarginaali riskist)⁸ muutused, mis väljendavad turuosaliste nõutavat krediidiriski preemiat konkreetse krediidikvaliteedi eest;⁹
- (b) turu likviidsusmarginaali muutused, mis kujutavad endast likviidsuspreemiat, mis tekitab turu huvi investeringute vastu ning huvitatud ostjate ja müüjate olemasolu.

121. Kauplemisportfellivälisest tegevusest tulenev krediidimarginaali risk ei hõlma vaatlusperioodil toimunud krediidikvaliteedi muutuste mõju (st konkreetse vastaspoole või instrumendi reitingukategooria langetamine/tõstmine, mida käsitatakse ränderiskina).

⁸ Idiosünkraatiline krediidimarginaal kajastab konkreetse laenuvõtja krediidikvaliteediga seotud spetsiifilist krediidiriski (mis kajastab ka laenuvõtja sektorist ja geograafilisest asukohast tulenevate riskide hinnanguid) ning krediidiinstrumendi (nt võlakirja või tuletisinstrumendi) eripära.

⁹ Näiteks täiendav tootlus, mida AA-reitinguga üksuse emiteeritud võlainstrument peab riskivaba alternatiivi asemel tootma;

Eelkõige ei tohiks krediidasutuse või investeerimisühingu krediidikvaliteedi halvenemine avaldada positiivset mõju krediidimarginaali riski näitajale. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski hindamisel vältima kattumist krediidiväärtuse korrigeerimise riskijuhtimise raamistikuga.

122. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenev krediidimarginaali risk ei hõlma viivisnõudeid.
123. Krediidiriski preemiate ja likviidsuspreemiate muutuste hindamisel võivad finantseerimisasutused võtta arvesse valuutapõhiseid mõõtmeid (st eurot, USA dollarit jne) turu krediidimarginaali riski ja turu likviidsusmarginaali asjakohase mõõtmena.
124. Finantseerimisasutused ei tohiks jätta kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski kohaldamisalast eelnevalt välja ühtegi pangaportfelli kuuluvat instrumenti, sealhulgas varasid, kohustusi, tuletisinstrumente ja muid bilansiväliseid kirjeid, nagu laenukohustused, olenemata nende arvestuslikust käsitlusest. Instrumentide võimalik väljajätmine asjaomasest ulatusest tuleks teha, kui puudub tundlikkus krediidimarginaali riski suhtes, ning see peaks olema asjakohaselt dokumenteeritud ja põhjendatud. Igal juhul ei tohiks finantseerimisasutused jätta välja õiglasest väärtusest kajastatud varasid.
125. Ilma et see piiraks punkti 12 kohaldamist, võetakse arvesse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 94 lõikes 1 määratletud väikest kauplemisportfelliga seotud tegevust, v.a juhul, kui selle intressirisk on hõlmatud muu riskinäitajaga.

4.5.2 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski juhtimiskord ja strateegia

126. Finantseerimisasutuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski strateegia, sealhulgas riskivalmidus ja -maandamine, peaks olema osa üldisest strateegiast, eriti strateegilistest ja riskieesmärkidest, mille juhtorgan peab heaks kiitma vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 88 lõike 1 teise lõigu punktile a.
127. Finantseerimisasutuse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riskiga seotud riskivalmidust tuleks väljendada muutuvate krediidimarginaalide mõjuna kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski näitajatele. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riskile märkimisväärselt avatud finantseerimisasutused peaksid seda oma riskivalmiduses asjakohaselt kajastama.
128. Finantseerimisasutused peaksid tagama, et uute toodete või tegevuste kavandamisel on kehtestatud menetlused kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski kindlakstegemiseks, mõõtmiseks ja jälgimiseks. Tuleks tagada hea arusaamine uute toodete või tegevuste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski omadustest.

129. Konsolideerimisgruppi kuuluvad finantseerimisasutused peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski juhtimiseks kasutatavad sisemise juhtimiskorralduse reeglid ja protsessid on konsolideerimise ja allkonsolideerimise tasandil järjekindlad ja hästi integreeritud.

4.5.3 Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski hindamisraamistik ja kohustused

130. Et nende sisemine juhtimiskorraldus vastaks direktiivi 2013/36/EL artiklitele 74 ja 88, peaksid finantseerimisasutused tagama seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskiga järgmist:

- (a) et nende juhtorgan kannaks lõppvastutust kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski juhtimise raamistiku ja asutuse riskivalmiduse raamistiku eest. Juhtorgan võib siiski delegeerida kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski jälgimise ja juhtimise kõrgema astme juhtkonnale, ekspertidest üksikisikutele või varade ja kohustuste juhtimise komiteele tingimustel, mida on täpsustatud punktis 132;
- (b) et neil oleks olemas kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski juhtimise raamistik, milles nähakse ette selged vastutusliinid ning mis koosneb põhimõtetest, protsessidest ja sisekontrollidest, sealhulgas raamistiku tõhususe regulaarsetest sõltumatutest läbivaatustest ja hindamistest;
- (c) et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski hindamise kord, protsessid ja mehhanismid on terviklikud ning proportsionaalsed ärimudelile ja krediitdiasutuse või investeerimisühingu tegevusele omaste riskide laadi, ulatuse ja keerukusega.

131. Eelkõige peaksid juhtorgan või selle esindajad vastutama järgmise eest:

- (a) Arusaamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tulenevale krediitdimarginaali riskile avatud positsioonide olemusest ja suurusest. Juhtorgan peaks tagama, et finantseerimisasutuste äristrateegiates on olemas selged suunised kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskiga seotud riskivalmiduse kohta.
- (b) Asjakohaste meetmete kehtestamine kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski hindamiseks ja jälgimiseks kooskõlas heakskiidetud strateegiate ja põhimõtetega. Selleks peavad juhtorgan või selle esindajad tagama, et on kehtestatud järgmine:
 - i. kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski jälgimise, positsioonide väärtuse määramise ja tulemuste hindamise süsteemid ja standardid, sh menetlused finantseerimisasutuste kauplemisportfelli välisest

- tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski analüüsi aluseks olevate šoki- ja stressistsenaariumide ja peamiste eelduste ajakohastamiseks;
- ii. põhjalik kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski aruandlus- ja läbivaatusmenetlus ja
 - iii. tõhusad sisekontrolli- ja juhtimisinfosüsteemid.
- (c) Oluliste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevate krediidimarginaali riskide võtmise algatuste heakskiitmine enne rakendamist. Sisemiste panga- ja kauplemisportfelli vaheliste riskiülekannetega seotud positsioonid peaksid olema korralikult dokumenteeritud.
- (d) Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski juhtimise põhimõtete ja menetluste heakskiitmise, rakendamise ja läbivaatamise järelevalve. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale krediidimarginaali riskile avatud positsioonide suurus ja muutused tuleks esitada regulaarselt juhtorganile.
- (e) Tuleb tagada, et kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski mõõtmismeetodite valideerimine ja vastava riskimudeli hindamine sisalduvad ametlikus protsessis, mille juhtorgan või selle esindajad peavad läbi vaatama ja heaks kiitma.
- (f) Vajalik on oma esindajate tegevuse mõistmine ja hindamine kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski jälgimisel ja kontrollimisel kooskõlas juhtorganis heakskiidetud põhimõtetega, õigeaegselt esitatud ja piisavalt üksikajaliku teabe regulaarse läbivaatamise alusel.
- (g) Vajalik on finantseerimisasutuste kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski strateegiate tagajärgede ning nende potentsiaalsete seoste mõistmine turu, likviidsuse, krediidi- ja operatsiooniriskiga, nõudmata samas, et kõik juhtorgani liikmed oleksid selles valdkonnas asjatundjad. Osal liikmetest peaks olema piisavalt tehnilisi teadmisi juhtorganile esitatud aruannete kohta küsimuste esitamiseks ja nende kahtluse alla seadmiseks. Finantseerimisasutused peaks tegema juhtorgani liikmed vastutavaks selle eest, et kõrgema astme juhtkond oleks pädev mõistma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevast krediidimarginaali riski ja et sellise intressiriski juhtimiseks antaks piisavalt ressursse.
132. Finantseerimisasutused peaksid kehtestama delegerimiskorra ja -menetlused kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski jälgimise või juhtimise delegerimiseks juhtorgani poolt, mis hõlmaks muu hulgas järgmist:
- (a) Juhtorgan peaks määrama kindlaks isikud või komiteed, kellele delegeritakse juhtorgani ülesandeid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski põhimõtete ja praktika väljatöötamiseks, nt kõrgema astme juhtkond, üksikisikutest asjatundjad või varade ja kohustuste juhtimise komitee, ning nende eesmärgid tuleks selgelt määratleda.

- (b) Juhtorgan peaks tagama riskijuhtimisprotsessis piisava vastutusalade eraldamise. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski tuvastamise, hindamise, jälgimise ja kontrolli funktsioonidel peaksid olema selgelt määratletud vastutusalad, need peaksid olema sellise riski võtmise funktsioonidest sõltumatud ning peaksid andma kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevale krediidimarginaali riskile avatud positsioonidest aru otse juhtorganile või selle esindajatele.
- (c) Finantseerimisasutused peaks tagama, et juhtorgani esindajatel on kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski võtmisega tegelevate üksuste suhtes selged käsuliinid. Peaks olema selge, mis kanaleid pidi esindajad neile üksustele oma juhiseid annavad.
- (d) Juhtorgan peaks tagama, et finantseerimisasutuse struktuur võimaldab tema esindajatel oma ülesandeid täita ning aitab kaasa tõhusale otsustamisele ja juhtimisele. Selleks peaks varade ja kohustuste juhtimise komitee regulaarselt kohtuma ning komitee koosseis peaks arvestama iga olulist kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski valdkonda. Juhtorgan peaks soodustama kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski juhtimise protsessiga seotud arutelu nii oma liikmete ja esindajate kui ka oma esindajate ja finantseerimisasutuse teiste töötajate vahel. Samuti peaks juhtorgan tagama, et riskijuhtimise ja strateegilise planeerimise osakondade vaheline regulaarne suhtlus võimaldab jälgida tulevases äritegevusest tulenevat riski.

4.5.4 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski riskipoliitika, -protsessid ja -kontrollid

Riskipoliitika ja -protsessid

- 133. Juhtorgan peaks lähtuvalt oma üldisest kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski strateegiast rakendama kindlat riskipoliitikat, samuti riskiprotsesse ja -süsteeme, mis peaksid tagama järgmise:
 - (a) kehtestatakse kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski hindamise ja jälgimise stsenaariumide ajakohastamise menetlused;
 - (b) mõõtmismeetod ja vastavad eeldused kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riskide hindamiseks ja jälgimiseks on asjakohased ja proportsionaalsed;
 - (c) kasutatud mudelite eeldused vaadatakse korrapäraselt läbi ja vajadusel neid muudetakse;
 - (d) positsioonide hindamise ja tulemuslikkuse mõõtmise standardid on kindlaks määratud, ja
 - (e) kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski positsioonide juhtimise käsuliinid ja vastutus on kindlaks määratud.
- 134. Poliitika peaks olema hästi põhjendatud, usaldusväärne ja dokumenteeritud ning käsitlema kõiki kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski komponente, mis

on konkreetse finantseerimisasutuse seisukohast olulised. Ilma et see piiraks proportsionaalsuse põhimõtte rakendamist, peaks kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski poliitika sisaldama järgmist:

- (a) Pangaportfelli ja kauplemisportfelli eristus. Sisemiste panga- ja kauplemisportfelli vahelised riskiülekanDED peaksid olema korralikult dokumenteeritud ja läbi vaadatud.
- (b) Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali sisearvutustes kasutatavate erinevate marginaališokkide suurus ja kuju.

135. Et finantseerimisasutuste kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski juhtimise poliitika ja menetlused püsiks asjakohaste ja usaldusväärsetena, peaks juhtorgan või selle esindajad kõnealuse krediitdimarginaali riski juhtimise poliitika ja menetlused regulaarsete aruannete tulemuste kontekstis läbi vaatama.

136. Juhtorgan või selle esindajad peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskiga seotud analüüsi- ja riskijuhtimistegevusi viib ellu piisav hulk pädevaid töötajaid, kellel on finantseerimisasutuste tegevuste iseloomule ja ulatusele vastavad tehnilised teadmised ja kogemused.

Sisekontrollimehhanismid

137. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski kontrollipõhimõtete ja -menetlustega seoses peaksid finantseerimisasutustes olema sobivad heakskiitmisemenetlused, avatud positsioonide piirmäärad, läbivaatused ja muud mehhanismid, mis pakuvad riskijuhtimise eesmärkide täitmise suhtes mõistlikku kindlustunnet.

138. Finantseerimisasutused peaksid laskma oma kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski tuvastamise, mõõtmise, jälgimise ja kontrolli protsessid regulaarselt läbi vaadata sõltumatul auditeerijal, kelleks võib olla sise- või välisaudiitor. Sellistel juhtudel tuleks sise- või välisaudiitori või muu samaväärse välise poole aruanded teha kättesaadavaks vastavatele pädevatele asutustele.

Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski IT-süsteemid ja andmete kvaliteet

139. IT-süsteemid ja rakendused, mida finantseerimisasutused kasutab kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski riskipositsioonide tuvastamise, mõõtmise ja agregeerimise toimingute teostamiseks, töötlemiseks ja registreerimiseks ning aruannete koostamiseks, peaksid suutma toetada sellise riski õigeaegset ja täpset juhtimist. Süsteemid peaksid eelkõige:

- (a) esitada krediitdimarginaali riski andmed kõigi finantseerimisasutuste kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskipositsioonide kohta; see peaks toetama asutuses oluliste kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva

- krediidimarginaali riski allikate tuvastamiseks, mõõtmiseks ja agregeerimiseks kasutatavat mõõtmissüsteemi;
- (b) olema suutelised täielikult ja selgelt salvestama kõiki finantseerimisasutuste tehtud tehingud, võttes arvesse nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski omadusi;
 - (c) olema kohandatud kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski põhjustavate tehingute keerukuse ja arvuga;
 - (d) olema piisavalt paindlikud, et võimaldada mõistlikus ulatuses šoki- ja stressistsenaariumide ja võimalike lisatsenaariumide arvessevõtmist;
 - (e) võimaldama asutusel täielikult mõõta, hinnata ja jälgida konkreetsete tehingute mõju oma üldisele riskipositsioonile, ja
 - (f) olema võimelised arvutama kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski näitajaid.
140. IT-süsteem peaks suutma registreerida toodete krediidimarginaali riski omadusi.
141. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski mõõtmisüsteemid peaksid võimaldama tuvastada kõigil toodetel kõnealuse riski omadusi.
142. Riskinäitajad peaksid tuginema usaldusväärsetele turuandmetele ja asutusesisestele andmetele. Finantseerimisasutused peaksid kontrollima krediidimarginaali riskide ajalooliste andmebaaside loomiseks kasutatud teabe asutuseväliste allikate kvaliteeti ja samuti andmebaaside ajakohastamise sagedust.
143. Andmete hea kvaliteedi tagamiseks peaksid finantseerimisasutused rakendama asjakohaseid protsesse, millega tagatakse IT-süsteemi sisestatud andmete õigsus. Andmete sisestamine peaks olema võimalikult automatiseeritud, et vähendada haldusvigu, ning andmete kaardistamist tuleks regulaarselt võrdluses heakskiidetud näidisversiooniga läbi vaadata ja testida. Lisaks peaksid asutuse riskimõõtmisprotsessides kasutatavad peamised andmeallikad olema piisavalt dokumenteeritud. Finantseerimisasutused peaksid samuti võtma kasutusele nõuetekohased mehhanismid agregeerimisprotsessi õigsuse ja mudeli tulemuste usaldusvääruse kontrollimiseks. Kõnealused mehhanismid peaksid kinnitama andmete täpsust ja usaldusväärust.

Sisearuandlus

144. Finantseerimisasutuste riskiteavituse sisesüsteemid peaksid andma õigel ajal täpset ja põhjalikku teavet nende kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski positsioonide kohta. Sisearuannete sagedus peaks olema vähemalt kord kvartalis.

145. Sisearuanded tuleks esitada juhtorganile või selle esindajatele koos asjakohasel tasemel (konsolideerimistasandi järgi) koondatud teabega ja need tuleks regulaarselt läbi vaadata. Aruanded peaksid sisaldama konkreetse juhtimistasandi (näiteks juhtorgan, kõrgema astme juhtkond) ning asutuse ja majanduskeskkonna eriolukorra alusel kohandatud teavet.
146. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski aruanded peaksid andma koondteavet ning olema piisavalt üksikasjalikud, et võimaldada juhtorganil või selle esindajatel hinnata asutuse tundlikkust turutingimuste ja teiste oluliste riskitegurite muutustele. Aruannete sisu peaks kajastama finantseerimisasutuste riskiprofiili ja majanduskeskkonna muutusi ning võrdlema jooksvaid positsioone poliitikas sätestatud piirmääradega.
147. Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski aruanded peaksid sisaldama regulaarseid mudelite läbivaatusi ja auditeid ning varasemate prognooside või riskihinnangute ja tegelike tulemuste võrdlusi, et anda teavet võimalike mudelite puudujääkide kohta. Portfellid, milles võivad toimuda olulised turuhinnas hindamisest tulenevad muutused, peaksid olema selgelt tuvastatud ning nende mõju tuleks finantseerimisasutuse juhtimisinfosüsteemides jälgida ja teha nende järelevalvet kooskõlas teiste tururiskile avatud portfelliga.
148. Kuigi juhtorgani või tema esindajate jaoks koostatavate aruannete liigid erinevad vastavalt asutuse portfelli koostisele, peaksid need kooskõlas punktidega 146 ja 147 sisaldama järgmist:
- (a) Kokkuvõtted krediitiasutuse või investeerimisühingu kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskipositsioonide kogusummast, võttes arvesse erinevaid kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski näitajaid. Varad, kohustused, rahavood ja strateegiad, mis mõjutavad kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski suurust ja suunda, peaksid olema tuvastatud ja selgitatud, ja
 - (b) peamised modelleerimiseeldused.
149. Nende aruannete alusel peaks juhtorganil või tema esindajatel olema võimalik hinnata finantseerimisasutuse tundlikkust turutingimuste ja teiste oluliste riskifaktorite muutuste suhtes, pidades eriti silmas portfelle, mida võivad mõjutada olulised turuhinnas hindamisest tulenevad muutused.
150. Asutusesisene mõõtmisüsteem peaks genereerima aruanded vormis, mis võimaldab finantseerimisasutuse juhtkonnal saada aruannetest kergesti aru ja teha õigel ajal asjakohaseid otsuseid. Aruanded peaksid olema aluseks regulaarsele järelevalvele, mille käigus hinnatakse, kas finantseerimisasutused tegutseb kooskõlas oma strateegiaga.

Juhtimiskorra mudel

151. Finantseerimisasutused peaksid tagama, et kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski mõõtmismeetodite (mis tuleks läbi vaadata ja valideerida sõltumatult

nende väljatöötamisest) valideerimine ning vastava riskimudeli hindamine sisalduvad ametlikus protsessis, mille juhtorgan või selle esindajad peavad läbi vaatama ja heaks kiitma. See peaks olema integreeritud juhtimiskorra riskijuhtimise mudeli protsessidesse ning nägema ette järgmist:

- (a) juhirollid ja mudelite väljatöötamise, valideerimise, dokumenteerimise, rakendamise ja kasutamise eest vastutajad, ja
- (b) järelevalveülesannete mudel ja kord, mis hõlmab algsete ja jooksvate valideerimismenetluste väljatöötamist, tulemuste hindamist, heakskiitmist, versiooni kontrolli, erandite, eskalatsiooni, muutmise ja kasutuselt kõrvaldamise protsesse.

4.6 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski jälgimine

4.6.1 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski jälgimise üldine lähenemisviis

- 152. Finantseerimisasutused peaksid rakendama usaldusväärseid sisemisi mõõtmisüsteeme, mis jäädvustavad kõik kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski komponendid ja allikad, mis on konkreetse finantseerimisasutuse seisukohast olulised.
- 153. Finantseerimisasutused peaksid jälgima oma kokkupuudet kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riskiga seoses võimalike muutustega kõnealuse riski erinevates näitajates. Krediitdiasutused ja investeerimisühingud peaksid kasutama erinevate lähenemisviiside täiendavaid omadusi, et jäädvustada lühi- ja pikaajalises perspektiivis kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski mitmetahulist olemust. Eelkõige peaksid finantseerimisasutused mõõtma ja jälgima i) peamiste modelleerimiseelduste üldist mõju kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski eri näitajatele ja ii) pangaportfelli tuletisinstrumentide kauplemisportfelliivälisest tegevusest tulenevat krediitdimarginaali riski, kui see on ärimudeli jaoks asjakohane.

4.6.2 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski jälgimismeetodid

- 154. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski hindamiseks välja töötama oma eeldused ja arvutusmeetodid ning neid kasutama. Mõõtmismeetodika valik peaks vastama panga keerukusele.
- 155. Finantseerimisasutus peaks mõistma täielikult iga kasutatava kvantitatiivse näitaja ja mudeli piiranguid ning neid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski juhtimise protsessis arvesse võtma. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediitdimarginaali riski hindamisel olema teadlikud kauplemisportfelliiväliste tehingute arvestuslikust käsitlusest tulenevatest riskidest.

156. Erandina võivad finantseerimisasutused punkti 120 praktilisel rakendamisel ja proportsionaalsuse huvides lisada kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski järelevalvesse idiosünkraatilise krediidimarginaali riski komponendid, kui on tagatud, et meetmed annavad konservatiivsemaid tulemusi.

4.6.3 Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski jälgimise eeldused

157. Finantseerimisasutused peaksid kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski mõõtmisel mõistma täielikult ja dokumenteerima põhilisi käitumuslikke ja mudelite koostamise eeldusi. Need eeldused peaksid olema kooskõlas äristrateegiatega ja neid tuleks regulaarselt testida.

158. Finantseerimisasutused peaksid võtma arvesse raamatupidamistavade mõju kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski mõõtmisele, eelkõige netointressitulu näitajate ja turuväärtuse muutuste osas.

159. Kas hajutamise eelduste usaldusväärsus ja stabiilsus on nõuetekohaselt valideeritud ja dokumenteeritud; võib olla võimalik diferentseerida kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski ja kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski vahel. Samadel tingimustel võivad olla võimalikud hajutamise eeldused kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski ja muude riskide vahel. Riskide hajutamise mõju tuleks hinnata piisavalt konservatiivselt, eeldamaks, et see on piisavalt stabiilne isegi majanduslanguse ajal ja turutingimustes, mis on krediidiasutuse või investeerimisühingu äri- ja riskistruktuuri seisukohast ebasoodsad. Igal juhul peaksid finantseerimisasutustel olema kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski ja muude riskide (sh kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva intressiriski) eraldi hinnangud.

160. Kuivõrd turutingimused, konkurentsikeskkonnad ja strateegiad on ajas muutuvad, peaksid finantseerimisasutused olulised mõõtmise eeldused läbi vaatama vähemalt kord aastas, kiiremini muutuvates turutingimustes sagedamini.

161. Kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski eesmärgil peaksid finantseerimisasutused koostama oma põhimõtete eeldusi ja menetlusi toetava usaldusväärse dokumentatsiooni ning lisama protsessi nende pidevaks kontrollimiseks. Finantseerimisasutused peaksid mõistma valitud kõnealuse riskiga seotud investeerimisstrateegiatega mõju kauplemisportfelliivälisest tegevusest tuleneva krediidimarginaali riski seisukohast.

I lisa – Kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise meetodid (mittetäielik loetelu)

Rahavoogude mudelite koostamine	Parameeter	Kirjeldus	Hõlmatud riskid	Parameetri piirangud
Tingimusteta rahavood (eeldatakse, et rahavoogude ajastus ei sõltu konkreetsest intressimäära stsenaariumist)	Netointressitulu näitajad: <ul style="list-style-type: none"> • GAP-analüüs: Ümberhindamise aja erinevus • Rõhuasetus netointressitulu (NII) komponendil: netointressitulu muutus 	<p>GAP-analüüsiga jaotatakse kõik olulised intressimääratundlikud instrumendid eelmääratud ajavahemikesse vastavalt nende ümberhindamise või aegumise kuupäevadele, mis on kas lepingus fikseeritud või põhinevad käitumuslikel eeldustel. Analüüsi käigus arvutatakse iga ajavahemiku netopositsioonid. Hinnatakse ligikaudselt tulukõvera nihkest tulenevat netointressitulu muutust, korrutades iga netopositsiooni vastava intressimäära muutusega.</p>	Intressilõhe risk (ainult paralleelrisk)	<ul style="list-style-type: none"> • See parameeter hindab intressilõhe riski lineaarselt. • Lähtutakse eeldusest, et konkreetse ajavahemiku kõigi positsioonide lõpptähtajad jõuavad kätte või hinnatakse ümber korraga. • Sellega ei saa mõõta alusriski ega optiooniriski.
	Majanduslik väärtus: <ul style="list-style-type: none"> • Kestuse analüüs: omakapitali muudetud väärtus / PV01 	<p>Muudetud kestus näitab ligikaudselt finantsinstrumendi nüüdispuhasväärtuse suhtelist muutust, mis tuleneb tulukõvera marginaalsest paralleelsest nihkest ühe protsendipunkti võrra. <i>Omakapitali muudetud kestusega</i> mõõdetakse finantseerimisasutuste avatust nende pangaportfellis sisalduvale intressilõhe riskile. Omakapitali PV01 tuletatakse omakapitali muudetud kestusest ja sellega mõõdetakse omakapitali väärtuse absoluutset muutust, mis tuleneb tulukõvera paralleelsest nihkest ühe baaspunkti (0,01%) võrra.</p> <p>Lähtepunkt on kõigi intressimääratundlike instrumentide rahavoogude jaotamine</p>	Intressilõhe risk (ainult paralleelrisk)	<ul style="list-style-type: none"> • Seda parameetrit kohaldatakse ainult tulukõvera marginaalsetele nihetele. Kumeruste olemasolul võib see alahinnata suuremate intressimäära muutuste mõju. • Seda kohaldatakse ainult tulukõvera marginaalsetele nihetele. • Sellega ei saa mõõta optiooniriski ning alusriski kajastab see parimal juhul osaliselt.

Rahavoogude mudelite koostamine	Parameeter	Kirjeldus	Hõlmatud riskid	Parameetri piirangud
		<p>ajavahemikesse. Iga instrumendi tüübi jaoks valitakse asjakohane tulukõver. Iga instrumendi muudetud kestus arvutatakse lähtuvalt selle nüüdispuhasväärtuse muutusest, mis kaasneb tulukõvera 1 baaspunkti suuruse paralleelse nihkega. Omakapitali muudetud kestuse kindlaksmääramiseks korrutatakse varade muudetud kestus varade ja omakapitali jagatise ja lahutatakse sellest kohustuste ja omakapitali jagatise ning kohustuste muudetud kestuse korrutis.</p> <p>Omakapitali PV01 tuletamiseks korrutatakse omakapitali muudetud kestus omakapitali väärtusega (varad, millest on lahutatud kohustused) ning jagatakse 10 000-ga, et saada baaspunktile vastava muutuse väärtus.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • Osaline muudetud kestus / osaline PV01 	<p>Instrumendi osaline muudetud kestus konkreetsel ajavahemikul arvutatakse nagu eelkirjeldatud muudetud kestus, kuid seejuures ei nihutata kogu tulukõverat paralleelselt, vaid ainult ajavahemikule vastavat kõvera osa. Need osalised näitajad väljendavad pangaportfelli turuväärtuse tundlikkust tulukõvera marginaalse nihke suhtes konkreetsetes lõpptähtaegade segmentides. Iga ajavahemiku osalisele näitajale võib kohaldada erineva suurusega nihet, mille alusel on võimalik arvutada tulukõvera kuju muutuse mõju kogu portfelliga.</p>	Intressilõhe risk (paralleelne ja mitteparalleelne risk)	<ul style="list-style-type: none"> • Seda parameetrit kohaldatakse ainult marginaalsete intressimäära muutuste suhtes. Kumeruste olemasolul võib see parameeter alahinnata suuremate intressimäära muutuste mõju. • Sellega ei saa mõõta alusriski ega optiooniriski.
<p>Osaliselt või täielikult intressimäära stsenaariumist sõltuvad sularahavood (eeldatakse, et</p>	<p>Netointressitulu näitajad: Rõhuasetus netointressitulu (NII) komponendil: • netointressitulu muutus</p>	<p>Netointressitulu muutus on tulupõhine parameeter ja mõõdab äkilisest või järk-järgulisest intressimäära muutusest tulenevat netointressitulu muutust konkreetsel ajavahemikul (tavaliselt 1–5 aastat).</p> <p>Lähtepunkt on kõigi intressimääratundlike instrumentide rahavoogude jaotamine (kontsentreeritud) ajavahemikesse (või keerulisemates</p>	Intressilõhe risk (paralleelne ja mitteparalleelne), alusrisk ja kõigi rahavoogude stsenaariumist sõltuva	<ul style="list-style-type: none"> • Väljundi tundlikkus mudeldamise ja käitumuslike eelduste suhtes. • Keerukus.

Rahavoogude mudelite koostamine	Parameeter	Kirjeldus	Hõlmatud riskid	Parameetri piirangud
<p>optsoonide, kaudseid või otseseid optsoone sisaldavate instrumentide või (keerulisemate meetodite kasutamisel) kliendi käitumisest sõltuva tähtajaga instrumentide rahavoogude ajastus mudeldatakse intressimäära stsenaariumist sõltuvana)</p>		<p>süsteemides üksikpositsioonide täpsete ümberhindamise kuupäevade kasutamine).</p> <p>Arvutuste baasstsenaarium kajastab asutuse jooksvat ettevõtlusplaani tulevaste äritehingute mahu, hindade ja ümberhindamise kuupäevade prognoosimiseks. Baasstsenaariumis tulevaste rahavoogude arvutamiseks kasutatavad intressimäärad tuletatakse forvardkurssidest, sobivatest hinnavaheedest või turul erinevate instrumentidega seoses oodatavatest intressimääradest.</p> <p>Netointressitulu muutuste võimaliku ulatuse hindamisel kasutavad pangad eeldusi ja mudeleid, et ennustada intressimäärade suundi, olemasolevate varade, kohustuste ja bilansivälise elementide tähtaega ja nende potentsiaalset asendamist.</p> <p>Netointressitulul põhinevaid parameetreid saab diferentseerida vastavalt tulevaste rahavoogude prognoosimise keerukusele: lihtsad <i>väljavoolumudelid</i> eeldavad, et olemasolevad varad ja kohustused tähtaeguvad ilma asendamiseta; <i>püsiv bilansimudel</i> eeldab, et tähtaeguvad varad ja kohustused asendatakse võrreldavate instrumentidega, samas kui kõige <i>keerukamad dünaamilised rahavoomudelid</i> kajastavad ärireaktsioone erinevatele intressimäärade keskkondadele pangaportfelli suurusel ja koosseisul.</p> <p>Kõiki tulupõhiseid parameetreid saab stsenaariumis või stohhastilises analüüsis kasutada. Ohustatud tulu on näide viimasest, mõõtes maksimaalset netointressitulu muutust etteantud usaldusnivool.</p>	<p>mudeldamise korral ka optsoonirisk.</p>	

Rahavoogude mudelite koostamine	Parameeter	Kirjeldus	Hõlmatud riskid	Parameetri piirangud
	<p>Majanduslik väärtus: Rõhuasetus omakapitali majanduslikul väärtusel (EVE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omakapitali majandusliku väärtuse muutus 	<p>Omakapitali majandusliku väärtuse muutus on kõigi pangaportfelli varadest, kohustustest ja bilansivälistest elementidest pärinevate rahavoogude nüüdispuhasväärtuse intressimäärade muutusest tulenev muutus eeldusel, et kõik pangaportfelli positsioonid voolavad ära.</p> <p>Intressimäärariski võib hinnata konkreetsetes intressimäära stsenaariumides ΔEVE järgi või ΔEVE jaotuse järgi, kasutades Monte Carlo või ajaloolisi simulatsioone. Ohustatud majanduslik väärtus (EVar) on näide viimasest, mõõtes maksimaalset omakapitali väärtuse muutust etteantud usaldusnivool.</p>	<p>Intressilõhe risk (paralleelne ja mitteparalleelne), alusrisk ning kõigi rahavoogude stsenaariumist sõltuva mudeldamise korral ka optioonirisk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Väljundi tundlikkus mudeldamise ja käitumuslike eelduste suhtes. • Stohhastilised parameetrid ei pruugi kajastada äärmuslikke riske ja mittelineaarsusi. • Täieliku ümberhindamisega Monte Carlo meetodid nõuavad suurt hulka arvutusi ja nende tõlgendamine võib olla keerukas („must kast“) • Keerukus.

II lisa – Põhjalikkuse maatriks kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski (IRRBB) mõõtmiseks

Finantseerimisasutused peaksid rakendama oma riskimeetmetes vähemalt oma järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi suuniste kategooriale vastavat põhjalikkuse taset, mis on esitatud allpool tabelis. Kui asutuse keerukus või tegevusulatus on märkimisväärne, peaks ta olenemata oma suuruselt rakendama riskimeetmeid, mis vastavad tema konkreetsele ärimudelile ja arvestavad piisavalt kõiki tundlikke elemente. Kõiki intressimäära muutustele tundlikke olulisi elemente tuleb piisavalt hõlmata, sh tundlikkus käitumuslike eelduste suhtes.

Optionsaalsust sisaldavaid finantsinstrumente pakkuvad asutused peaksid kasutama mõõtesüsteeme, mis võimaldavad nõuetekohaselt väljendada optsioonide sõltuvust intressimäära muutustest. Tarbijatele käitumuslikke optsioone võimaldavaid tooteid pakkuvad asutused peaksid kasutama nõuetekohaseid tingimusliku rahavoo mudelite koostamise meetodeid, et kvantifitseerida kauplemisportfellivälisest tegevusest tulenevat intressiriski seoses kliendikäitumise muutustega, mis võivad erinevates intressimäära stressistsenaariumides aset leida.

Alljärgnevas põhjalikkuse tabelis osutatud neli kategooriat peegeldavad EBA järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi suunistes kehtestatud finantseerimisasutuste kategooriaid. Erinevad kategooriad peegeldavad finantseerimisasutuste erinevat suurust, struktuuri ja tegevuste iseloomu, ulatust ja keerukust; 1. kategooria vastab kõige keerukamatele asutustele.

Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine ja modelleerimine

Soovituslikud järelevalvelasend ootused seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski parameetrite ja mudelite koostamisega olenevalt finantseerimisasutuste keerukuse kategooriast

Rahavoogude mudelite koostamine	Parameeter	4. kategooria finantseerimisasutused	3. kategooria finantseerimisasutused	2. kategooria finantseerimisasutused	1. kategooria finantseerimisasutused
Tingimusteta rahavood (eeldatakse, et rahavoogude ajastus ei sõltu konkreetsest intressimäärast stsenaariumist)	<p><u>Netointressitulu näitajad:</u> GAP-analüüs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ümberhindamise aja erinevus 	<p>Ajavahemikud, mida on soovitatud Baseli pangajärelevalve komitee standardites „Pangaportfelli intressiriski haldamise ja järelevalve põhimõtted“ (edaspidi „Baseli 2016. aasta aprilli suunised“).</p>	<p>Baseli pangajärelevalve komitee standardites soovitatavad ajavahemikud, osalise kestuse kohaldamine. Standardšokkide ning teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide kohaldamine (vt punkt 4.3 „Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine“). Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.</p>	<p>[Ümberhindamine, mis põhineb pangaportfelli suuruse ja koosseisu muutumisel, mis tuleneb äritegevuse reaktsioonist erinevatele intressimäärade keskkondadele. Sisaldab prognoositavaid kommerts marginaale vastavalt intressimäärast stsenaariumile (vt punkt 4.3 „Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine“).</p>	<p>[Osaline kestus arvutatud instrumendi liigi ja ajarühma kaupa. Standard- ja teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide kohaldamine (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta). Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.]</p>
	<p><u>Majanduslik väärtus:</u> Kestuse analüüs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omakapitali muudetud väärtus / PV01 • Osaline muudetud kestus / osaline PV01 	<p>Baseli pangajärelevalve komitee standardites soovitatavad ajavahemikud. Standardšokkide kohaldamine. Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.</p>	<p>Baseli pangajärelevalve komitee standardites soovitatavad ajavahemikud, osalise kestuse kohaldamine. Standardšokkide ning teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide kohaldamine (vt punkt 4.3 „Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine“). Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.</p>	<p>[Osaline kestus arvutatud instrumendi liigi ja ajarühma kaupa. Standard- ja teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide kohaldamine (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta). Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.]</p>	<p>[Osaline kestus arvutatud tehingu ja ajarühma kaupa. Standard- ja teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide kohaldamine (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta). Tulukõvera mudel ajavahemikele vastavate lõpptähtaegadega.]</p>

Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine ja modelleerimine

Soovituslikud järelevalvealased ootused seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski parameetrite ja mudelite koostamisega olenevalt finantseerimisasutuste keerukuse kategooriast

<p>Osaliselt või täielikult intressimäärast stsenaariumist sõltuvad sularahavood (optsoonide, kaudseid või otseseid optioone sisaldavate instrumentide või (keerulisemate meetodite kasutamisel) kliendi käitumisest sõltuva tähtajaga instrumentide rahavoogude ajastus mudeldatakse intressimäärast stsenaariumist sõltuvana)</p>	<p>Netointressitulu näitajad: •netointressitulu (NII)</p>	<p>Pideva bilansi tulule kohaldatud standardšokk. Baseli pangajärelevalve komitee standardites soovitatavad ajavahemikud.</p>	<p>Tulukõvera standardšokkide ning teiste intressimäärade ja stressistsenaariumide (vt punkt 4.3 „Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine“) kohaldamine, (vt punkt 4.3 arvestades püsivat bilanssi või lihtsaid eeldusi tulevaste äritegevuse suundumuste kohta.</p>	<p>Tulukõvera ja eraldi peamiste turuintressimäärade vaheliste standardšokkide ning teiste intressimäärade ja stressistsenaariumide (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta) kohaldamine äriplaanis või püsiva bilansi alusel prognoositavale tulule. Sisaldab prognoositavaid vastavalt intressimäärast stsenaariumile (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta).</p>	<p>Põhjalikud intressimäärade ja stressistsenaariumid, mis kombineerivad tulukõverate nihkeid baas- ja krediidimarginaalide ja samuti kliendikäitumise muutustega ning mida kasutatakse tegevusmahtude ja tulu ümberprognoosimiseks, et mõõta erinevust aluseks oleva äriplaaniga võrreldes. Sisaldab prognoositavaid kommerts marginaale vastavalt intressimäärast stsenaariumile (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta).</p>
	<p>Majanduslik väärtus: •Omakapitali majanduslik väärtus (EVE)</p>	<p>Tulukõvera standardšokkide ning teiste intressimäärade šoki- ja stressistsenaariumide (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta) kohaldamine, kasutades Baseli pangajärelevalve komitee</p>	<p>Mõõtmine toimub tehingu või rahavoo põhjal. Tulukõvera ja eraldi peamiste turuintressimäärade</p>	<p>Põhjalikud intressimäärade ja stressistsenaariumid, mis kombineerivad tulukõverate nihkeid</p>	

Kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmine ja modelleerimine

Soovituslikud järelevalvealased ootused seoses kauplemisportfelli välisest tegevusest tuleneva intressiriski parameetrite ja mudelite koostamisega olenevalt finantseerimisasutuste keerukuse kategooriast

standardites soovitatavaid ajavahemikke; tulukõvera lõpptähtajad vastavalt ajavahemikele.	vaheliste standardšokkide ning teiste intressimäära šoki- ja stressistsenaariumide (vt punkt 4.3 kauplemisportfelli välises t tegevusest tuleneva intressiriski mõõtmise kohta) kohaldamine. Tulukõverate nõuetekohased lõpptähtajad. Täielik optsoonide väärtuse hindamine.	baas- ja krediidimarginaalide ja samuti kliendikäitumise muutustega. Kõigi tulukõverate nõuetekohased lõpptähtajad. Täielik optsoonide väärtuse hindamine. Kui portfelli sisaldavad oluliselt optsoone, täiendatakse stsenaariumide analüüsi Monte Carlo või ajalooliste simulatsioonidega. Riskitegurite igapäevane ajakohastamine.
---	--	--

